

Kristianstad Rodd och Kanothklubb

Arvid
Westberg

LUNDS
UNIVERSITET

KURS
ÅRTAL
TITEL
TITLE
FÖRFATTARE
EXAMINATOR
HANDLEDARE

AAHM01: Examensarbete i arkitektur
2022
Kristianstad Rodd och Kanotklubb
Kristianstad Rowing and Canoe Club
Arvid Westberg
Tomas Tägil
Monika Jonson

Sammanfattning

I Kristianstad delas staden av järnvägen. På ena sidan finns Kristianstads stadskärna och på andra sidan finns Helge Å och vad som kallas för Vattenriket. På denna sida om järnvägen ligger också Barbackaområdet. Området är trots dess utmärkta läge vid vattnet, bara ett stenkast ifrån viktiga byggnader som Heliga Trefaldighets Kyrka, Kristianstad Station och Naturum, nästan helt outvecklat. Hur kan Barbackaområdet aktiveras med hjälp av en specifik byggnad?

Examensarbetet undersöker frågan genom ett ritat projekt – Kristianstad Rodd och Kanotklubb. Tomten för projektet är en parkeringsplats på gränsen till Vattenriket i den norra delen av området. Kristianstad kommun har under lång tid önskat utveckla Barbackaområdet och stärka dess möjligheter för fritid och rekreation.

Programmet innehåller dels idrottsspecifika delar som båthus, reparationsrum och omklädningsrum, men också ett kafé, hotell och konferensrum som ämnar bidra med liv och rörelse i området över dygnets alla timmar.

Slutresultatet är tre träbyggnader med dramatiskt sluttande tak som ramar in tomten. I mitten finns ett generöst trädäck som kopplar an till befintliga trädäck som går genom Vattenriket. Fasader och tak är klädda i träribbor, ömsom horisontella och ömsom vertikala, vilket ger ett modernt uttryck som samtidigt anspelar på skiftes- och korsvirkeshus.

Abstract

In Kristianstad, the city is divided by the railway. On one side is the city centre of Kristianstad and on the other side is Helge Å and what is known as Vattenriket. On this side of the railway is also the Barbacka area, which despite its excellent location by the water, just a stone's throw from important buildings such as the Holy Trinity Church, Kristianstad Station and Naturum, is almost completely undeveloped. How can the Barbacka area be activated through a specific building?

The thesis explores this question through a design project - Kristianstad Rodd och Kanotklubb. The site for the project is a parking lot on the border of Vattenriket in the northern part of the area. Kristianstad municipality has for a long time wished to develop the Barbacka area and strengthen its possibilities for leisure and recreation.

The programme includes sport-specific elements such as a boathouse, repair room and changing rooms, but also a café, hotel and conference facilities which are intended to contribute to the liveliness and movement of the area throughout the day.

The end result is three wooden buildings with dramatically sloping roofs that frame the site. In the middle is a generous wooden deck that connects to an existing wooden deck that runs through Vattenriket. Facades and roofs are clad in wooden slats, sometimes horizontal and sometimes vertical, giving a modern look that at the same time alludes to timber-framed and half-timbered houses.

Innehållsförteckning

Inledning	8
Kristianstad	
Naturen och en kort historielektion	10
Stadens utveckling	12
Tongivande byggnader	14
Barbackaområdet	
Inledning	16
Kommunens intentioner	18
Reflektion	20
Min tomt	
Inledning	22
Att möta tomten	24
En spretig kontext	28
Tomten idag	30
Reflektion	32
Om rodd och kanot	
Om rodd och kanot i Sverige	34
Varför en rodd och kanotklubb?	36
Referenser	38
Mitt förslag	
Program	44
Läsning av platsen	46
PLAN Skissprocess	48
Konstruktion	52
PLAN Situationsplaner	54
MODELL 1:500	64
PLAN Ritningar 1:100 och förklaringar	66
SEKTION Skissprocess	82
SEKTION Ritningar 1:200	84
FASAD OCH UTTRYCK Skissprocess	88
FASAD OCH UTTRYCK Ritningar 1:200	90
MODELL 1:20	96
FASAD OCH UTTRYCK Visualiseringar	98
Slutreflektion	102
Källhänvisning	104

Inledning

Det här examensarbetet började, som många andra, innan själva examensarbetet. Under en tidigare termin på masterutbildningen ritade vi idrottshallar i Lokstallarna i Malmö, vilket var första gången jag fick kombinera två av mina stora intressen – arkitektur och idrott. Under min uppväxt har jag alltid idrottat och jag mindes alla otaliga timmar som spenderats i baracker som fungerat som omklädningsrum, klubbrum och allmän yta att vistas efter skoltid. En rumsligt ganska tråkig miljö, milt uttryckt.

Så med ambition om att rita en härligare idrottsbyggnad tog vi oss an projektet i Lokstallarna. När projektet var över kände jag att jag ville fortsätta utforska idrottsbyggnader i mitt examensarbete. Denna gång något mindre generellt än en idrottshall, och jag landade till sist i att en roddklubb verkade spännande – det är en sport som utövas på ungefär samma sätt oavsett om man är barn, pensionär eller olympisk atlet. Det finns dessutom ganska väl definierade krav om vad som behövs i till exempel ett båthus för att kunna hantera även de längsta båtarna. Att ha något fast i programmet kändes bra ur hanterbarhetssynpunkt.

Denna ganska vaga grund tog jag med mig till mitt första möte med min examinator, Tomas Tägil, och vi diskuterade vart ett sånt här projekt skulle kunna ligga. Tomas tipsade om att titta närmre på Kristianstad. Jag hade aldrig varit i Kristianstad och visste inte särskilt mycket om staden, men det blev snabbt tydligt att projektet skulle kunna fungera väl här.

Det finns flera anledningar till att jag valde att fortsätta med arbetet i Kristianstad, först och främst finns väldigt god tillgång till vatten (vilket är positivt när projektet handlar om vattensport) i och med det skyddade biosfärsområdet Vattenriket som omgärdar staden. Lite snabb research visade också att Kristianstad är Sveriges största stad (med tillgång till vatten) utan en roddklubb, vilket såklart inte är ett måste i ett påhittat projekt men som ger en air av verklighet. Den kanske viktigaste punkten var att jag hittade en tomt med fina förutsättningar ett stenkast från centrala Kristianstad. Tomten ligger i vad som kallas Barbackaområdet, ett märkligt underutvecklat område precis vid vattnet och i absolut närhet till Kristianstads stadskärna och historiskt viktiga byggnader. Ju mer jag läste, desto märkligare tedde det sig att området lyckats undgå utveckling och under tiden som jag arbetat har projektet utvecklats något, från att vilja rita en idrottsbyggnad till att snarare fråga: **Hur kan Barbackaområdet aktiveras med hjälp av en specifik byggnad?**

Denna specifika byggnad är i mitt förslag fortfarande en roddklubb, med en del tillägg och justeringar utifrån platsens behov. Bland annat har det vidgats från att vara en roddklubb till en rodd och kanotklubb vilket jag lärt mig är två skilda saker. Platsen har också fått funktioner som ämnar att tillgängliggöra den för en större allmänhet och som bidrar med liv över dygnet och över året.

Kristianstad

Naturen och en kort historielektion

I nordöstra Skåne ligger Kristianstad, Skånes fjärde och Sveriges 25e största stad (SCB 2021).

Både staden och kommunen har betydande naturvärden. De norra delarna av kommunen är kuperad bergsterräng och de södra delarna är öppna med långa sandstränder vid kusten. Runtom staden finns vidsträckta slättlandskap med sandiga åkrar.

Det största naturvärdet är dess tillgång till vatten. Runtom staden finns ett skyddat biosfärområde med rikt fågelliv som kallas Vattenriket. (Nationalencyklopedien u.å.a) Vattenriket är drygt 3 gånger 3 mil stort och innehåller Sveriges alla naturtyper med undantag för fjäll. I området finns runt 20 besöksmål. 2010 byggdes ett Naturum som besökscentrum för området. (Vattenriket u.å.) Genom både stad och kommun rinner Skånes största vattendrag, Helge Å. Helge Å börjar söder om Värnamo och mynnar ut i Östersjön och längs med ån nås mängder av mindre vattendrag och sjöar, bland annat Araslövssjön strax norr om Kristianstad och Hammarsjön strax söder om Kristianstad.

Staden har haft starka kopplingar till vatten sedan den anlades år 1614 på en ö i vidsträckta våtmarker av den danske kungen Christian IV som en försvarsstrategisk befästningsstad under striderna mot Sverige. Kristianstad är symmetriskt planlagt efter renässansens ideal med raka gator och rätvinkliga kvarter. För att underlätta försvar av staden fanns fästningsvallar och en vallgrav runt hela staden, och även utskjutande bastioner för effektivare eldgivning. Denna ursprungliga stadsplan har i hög grad påverkat hur Kristianstad utvecklats över århundradena och hur staden ser ut idag.

Under 1800-talet upphörde Kristianstad att vara fästningsstad och staden kunde byggas ut. Fästningsvallarna runt staden revs och där byggdes istället breda trädkantade boulevarder. Tidigare delades staden av en kanal mitt i gatunätverket som då också täpptes till. Under 1800-talets senare hälft drogs järnväg genom Kristianstad och gjorde staden till en regional knutpunkt.

Senare utvecklingar av Kristianstad under 1900 och 2000-tal har främst skett utanför den tidigare stadskärnan.

Fig. 1. Karta med Kristianstad markerat i blått.

Fig. 2. Karta över Kristianstad och dess vattendrag.

Fig. 3. Flygbild över delar av Vattenriket och Kristianstad.

Kristianstad

Stadens utveckling

De tidigaste stadsplanerna visar Kristianstad som staden lades ut från början. Kartorna från 1800-tal och framåt visar hur staden växt fram, först som en utbyggnad av den ursprungliga staden som sedan sprider sig längre och längre ut. Lägg märke till att i stadsplaner från 1910 och framåt lämnas området precis väster om järnvägen i stort därhän, med några industribyggnader som undantag.

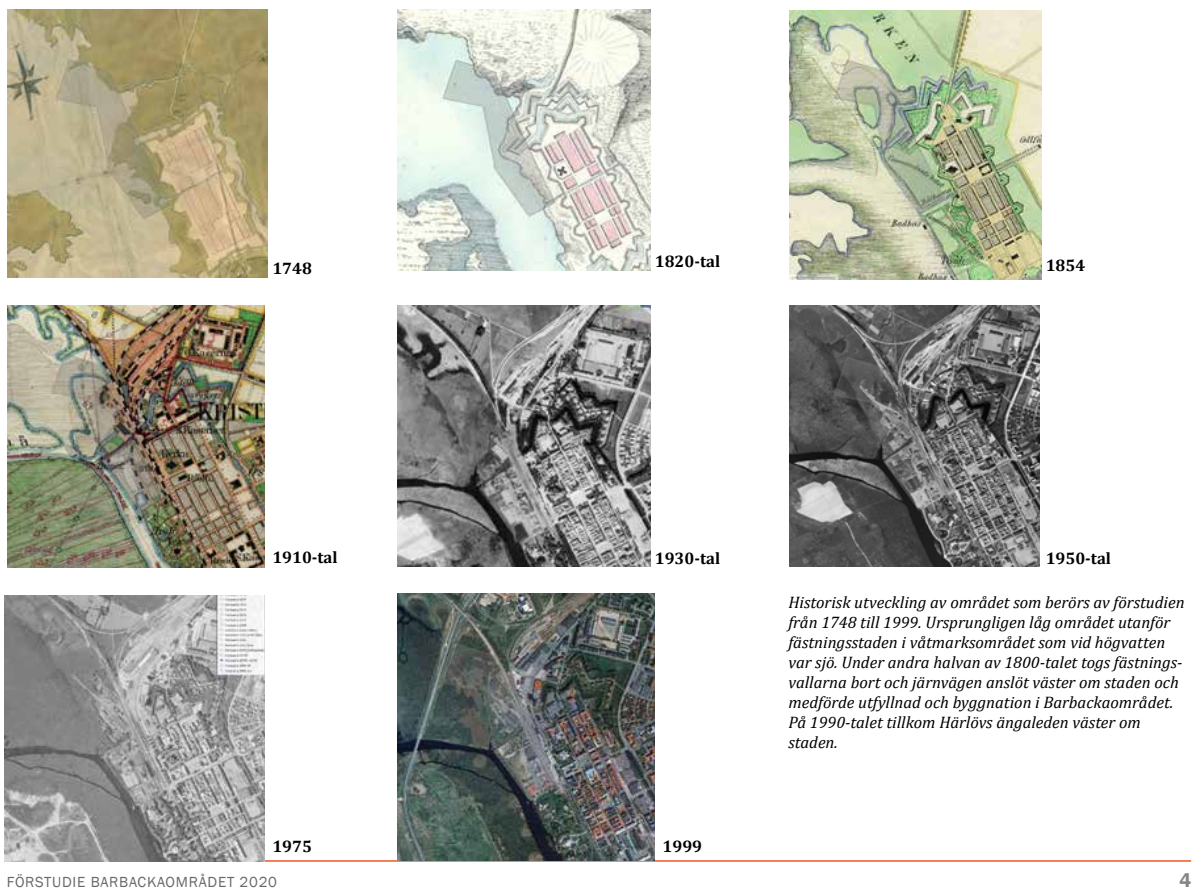

Fig. 4. Kristianstads utveckling.

Fig. 5. Kristianstads stadsplan, 2022.

Kristianstad

Tongivande byggnader

Kanalen som tidigare delat staden gav två skilda stadsdelar. Stadsdelen norr om kanalen fick redan från start status som den finare delen av staden. I denna stadsdel lades Stora Torg, och i dess närhet har flera viktiga byggnader uppförts.

KARTA

Heliga Trefaldighets Kyrka

Kristianstad Station

Stora Kronohuset

Kristianstad Teater

Naturum

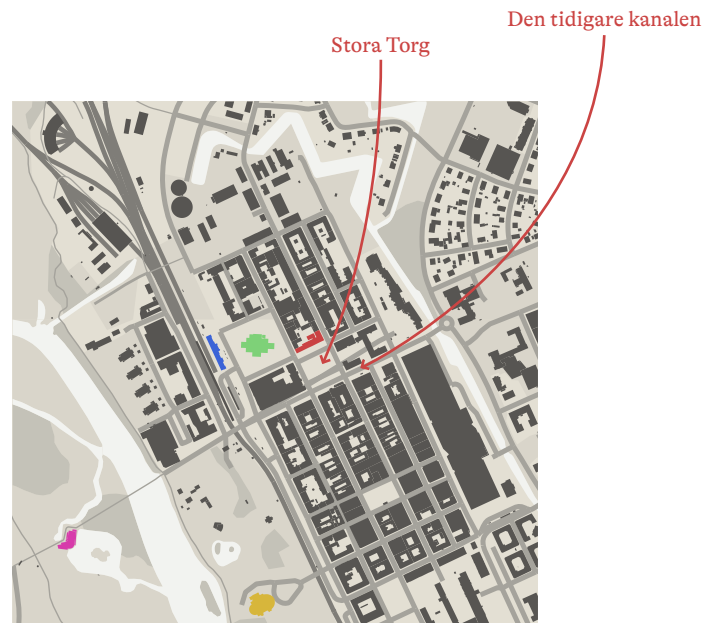

Fig. 6. Diagram med tongivande byggnader.

HELIGA TREFALDIGHETS KYRKA

Kyrkan uppfördes i renässansstil på uppdrag av Christian IV och invigdes år 1628. Den har kallats Nordens vackraste renässanskyrka och tros ha ritats av Lorentz van Steenwinckel. (Kristianstad Kommun 2019a).

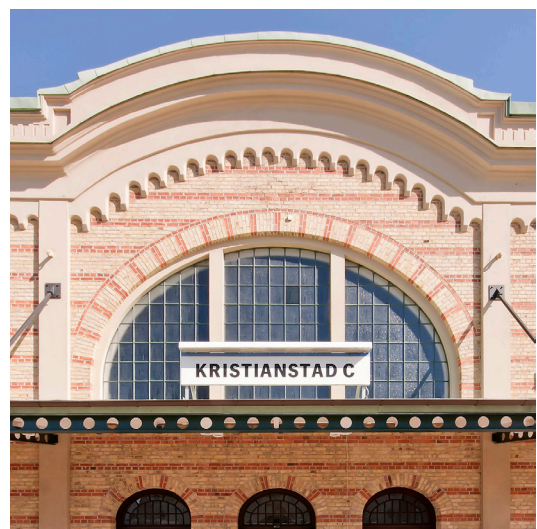
Fig. 7. Heliga Trefaldighets Kyrka.

KRISTIANSTAD STATION

Mitt emot Heliga Trefaldighets Kyrka ligger Kristianstad Station, vilket är en av Sveriges äldsta stationsbyggnader. Stationen uppfördes 1865 och är ritad av Claes Adelsköld. (Länsstyrelsen u.å.)

Fig. 8. Kristianstad Station.

STORA KRONOHUSET

Längs hela Stora Torgets norra ände ligger Stora Kronohuset. Byggnaden är byggnadsminnesmärkt och upprättades för användning av hovrätten. Det är okänt vem som ritade Stora Kronohuset men det togs i bruk 1841. (Länsstyrelsen u.å.)

Fig. 9. Stora Kronohuset.

KRISTIANSTAD TEATER

I Tivoliparken, på andra sidan järnvägen ligger Kristianstad Teater. Byggnaden ritades av Axel Anderberg som även ritat bland annat Stockholmsoperan. Kristianstad Teater invigdes år 1906 och är uppförd i pampig jugend-stil. (Kristianstad Kommun 2021b)

Fig. 10. Kristianstad Teater.

NATURUM

I närheten av teatern, men på andra sidan Helge Å, finns Naturum. Naturum är vattenrikets besökscentrum och Kristianstads mest populära besöksmål. Naturum invigdes 2010 och ritades av White arkitekter. (Vattenriket u.å).

Fig. 11. Naturum.

Barbackaområdet

Inledning

På andra sidan järnvägen från Kristianstads stadskärna ligger Barbackaområdet. Området sträcker sig från Tivoliparken i söder till Vattenrikets början i norr och omgärdas av järnvägen till öster och Helge Å till väster. Barbackaområdet ligger alltså väldigt centralt till, ett stenkast från Kristianstad C, Heliga Trefaldighets Kyrka och Kristianstad Teater, med direkt tillgång till Vattenriket och Helge Å. På något sätt har området ändå undgått större utvecklingar och känns delvis nästan övergivet.

Mot järnvägen finns välbevarade byggnader sedan Kristianstad hade sin industriella storhetstid under 1800-talet (Kristianstad Kommun 2021c). Här ligger bland annat Kulturhuset Backa i en tegelbyggnad som gränsar mot Tivoliparken i söder. Intill Kulturhuset Backa, till väster vid Helge Å, finns ett badhus som är i färd med att flytta till stadens utkanter. Ovanför badhuset finns fyra identiska lägenhetshus byggda från 1960-talet och framåt.

Ju längre norrut i området man rör sig desto ödsligare och mer övergivet blir det och längs Norra Kanalgatan, den i norr avgränsande vägen för området, ligger ett övergivet flerfamiljshus, ett utbrunnet hus samt en övergiven villa. Allra längst åt nordväst finns idag ett elverk, en parkering och lämningar från en tidigare fördelningsstation.

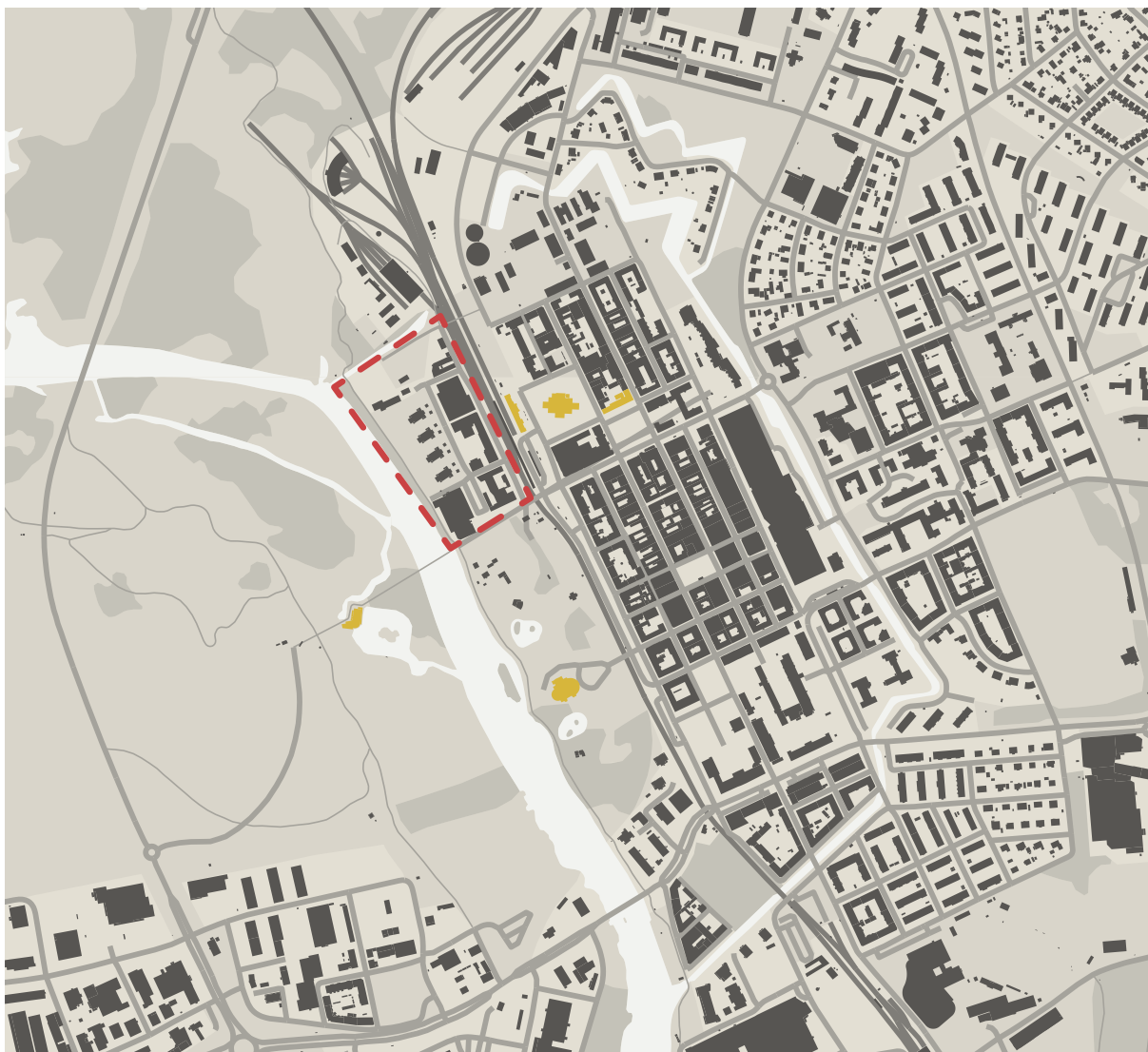

Fig. 12. Karta över Kristianstad med Barbackaområdet markerat i rött. Även viktiga byggnader är markerade, se sid. 14-15 för mer information.

Fig. 13. Flygbild med kartan ovas information markerat.

Barbackaområdet

Kommunens intentioner

Kristianstad kommun har under lång tid haft en vilja att utveckla Barbackaområdet vilket man kan läsa om i fördjupade översiktsplaner från åtminstone 2009. (Kristianstad Stadsbyggnadskontor 2009)

I kommundokument kan man läsa att järnvägen uppfattas som en barriär i Kristianstad, och att vattenkontakten i staden idag är otydlig. Det finns även en vilja att aktivera området för fritid och rekreation, samt en ambition om att tillgängliggöra mer stadsnära natur (Kristianstad Stadsbyggnadskontor 2009)

För att utveckla vattenkontaktarna bör man skapa fler stråk längs med kanalerna och Helge å. En viktig detalj för att tillgängliggöra Barbackaområdet som föreslås i dokumenten är en ny gångbro över järnvägen som knyter samman Norra Kaserngatan och Norra Kanalgatan. Se fig. 19 för en karta med den nya gångbron markerad.

Bristen på stadsnära, tillgänglig natur gör att man vill befästa och utveckla promenadmöjligheterna i anslutning till kanalsystemet, så att de kan användas för fritid och rekreation. Vidare vill man bredda begreppet "centrala staden" så att det även inkluderar bangårdsområdet, vilket gör att kommunen klassar Barbackaområdet som ett framtida utvecklingsområde.

I förstudien för området från början av 2021 vill kommunen gärna exploatera området hårt, med byggnader i tre till sex våningar avsedda för kontor och bostäder. Önskemål om hotell och konferensmöjligheter lyfts också, samt en önskan om att Kristianstad Högskola ska flytta in i badhusets gamla lokaler. (Kristianstad Stadsbyggnadskontor 2021)

Fig. 14-16. Kommundokument där planer för Barbackaområdet ingår.

Fig. 17. Illustration över möjlig exploatering i Barbackaområdet från Förstudien 2021.

Barbackaområdet

Reflektion

Något intressant som slår mig är att bara några år efter att den tidigare barriären, den tvärgående kanalen som delade centrala Kristianstad, täpptes igen på mitten av 1800-talet drogs järnvägen genom staden. På ett sätt övervanns en barriär i staden, men i och med järnvägens intåg bildades en ny barriär mellan det centrala Kristianstad och området väster om järnvägen med den tidigare så viktiga närheten till vatten. På så sätt har Barbackaområdet trots dess tydliga kvaliteter, däribland kontakten med vatten och närheten till centrala Kristianstad kunnat undvikas att exploateras.

Min tomt

Inledning

Jag har valt att arbeta med den nordvästligaste tomten i Barbackaområdet, på platsen för den gamla fördelningsstationen och en parkering. Tomten avgränsas i väster av Helge Å, i norr av Vattenriket, till öster av träd och till söder av elverket. Elverket är en ganska stilig industribyggnad från mitten av 1900-talet i gott skick, och jag räknar i mitt förslag med att det finns kvar med sin ursprungliga funktion.

Idag nås tomten på två sätt: till fots via ett promenadstråk längs Helge Å som börjar nedanför Tivoliparken och fortsätter ut till Vattenriket, eller med bil från Norra Kanalgatan. Båda vägarna till tomten omgärdas av träd och buskar, och väl framme på platsen känns det som att ha gått igenom en tunnel av grönska. Höga hus skymtar mellan träden, men på grund av den omgivande grönskan och vattenkontakten på tomten känns staden, trots den faktiska närheten, väldigt långt borta.

↑ Fig. 18. Flygbild med fig. 19s innehåll markerat.

→ Fig. 19. Karta över Kristianstad med Barbackaområdet och min tomt markerat i rött.

Nya gångbron

Min tomt

Att möta tomten från Kristianstad Station

KARTA

Med markeringar där varje bild är tagen.

Fig. 20.

1. STATIONEN

Här möts man först och främst av det ståtliga stationshuset. Väl förbi stationshuset skymtar Heliga Trefaldighets kyrka och välbehållna stenhus på vänster sida. När man svänger höger över järnvägen, möter man en lång axel över bron mot Naturum.

Fig. 21.

2. BARBACKAGATAN

På vänster sida finns höga industribyggnader från 1800-talet som idag är kontor, och på höger sida ses järnvägen och stationshuset. Byggnaderna ger en ganska pampig känsla medan parkering längs gatan sänder motsatta signaler och ger känslan av att vara på husens baksidor. Avsaknad av trottoar förstärker känslan.

Fig. 22.

3. LÄNGRE FRAM PÅ BARBACKAGATAN

Efter att ha gått förbi ett parkeringshus möter man ett övergivet flerbostadshus och i fjärran en grind som leder till järnvägsområdet med lokstallar och liknande. Precis till höger om grinden är platsen där kommunen tänkt ansluta en gångbro från andra sidan spåren. Den övergivna byggnaden tillsammans med grinden ger en känsla av att man i dagsläget inte ska vara på platsen.

Fig. 23.

4. NORRA KANALGATAN

Gatan svänger vänster vid grindarna mot järnvägsområdet, och där tas plötsligt steget ut i naturen. Vägen omgärdas av träd på båda sidor vilket ger känslan av en tunnel av grönska.

Fig. 24.

5. TOMTEN

Väl framme på tomten känns staden och de övergivna byggnaderna avlägsna. Platsen är nästan helt öppen vilket kontrasterar mot trädunneln som gås igenom och ger känslan av att ha *kommit fram*. Längs höger sida finns uppvuxna träd och buskar och rakt fram väntar Helge Å.

Fig. 25.

Min tomt

Att möta tomten från Naturum

KARTA

Med markeringar där varje bild är tagen.

Fig. 26.

1. NATURUM

Från Naturums parkering skymts sikten mot både stad och vatten, först av träd och buskar och sedan av naturum självt. Åt motsatt håll är landskapet platt och öppet, och också här känns staden långt borta.

Fig. 27.

2. BRON

Träspången leder en mot bron och väl förbi Naturum fås kontakt med både Helge Å och staden via den mäktiga axel som bildas av bron.

Fig. 28.

3. PROMENADSTRÅKET

Efter bron korsar ett grusat promenadstråk vägen. Mot tomten tar man vänster, förbi badhuset och förbi höga vitputsade flerbostadshus. Längs stråket fås kontakt med både grönska och vatten. Åt andra hållet leder promenadstråket genom Tivoliparken, förbi Kristianstad Teater.

Fig. 29.

4. GENOM TRÄDPORTAL

Innan ingången till tomten finns träd och buskar på båda sidor om promenadstråket vilket gör att det även härifrån känns som att ta sig igenom en sluss eller portal av grönska.

Fig. 30.

5. TOMTEN

Även härifrån ger känslan av att ha stigit igenom en "sluss" av grönska känslan av att ha *kommit fram*.

Fig. 31.

Min tomt

En spretig kontext

KARTA

Elverket

Övergiven (?) villa

Korsvirkeshus

Flerbostadhus och industribyggnader

Övergivet flerbostadshus

Fig. 32.

ELVERKET

Tomtens närmaste granne är elverket från mitten av 1900-talet. Det är en sluten byggnad uppförd i rött tegel med högt sittande fönster av glasbetong. Det är en enkel och stilren industribyggnad där den stora avlånga volymen bryts ned något av att den dels är tredelad, och dels med användandet av pilastrar.

Fig. 33.

ÖVERGIVEN (?) VILLA

Precis på andra sidan av den trädlinje som avgränsar tomten finns denna villa i gult tegel som ser ut att vara byggd runt mitten av 1900-talet och idag verkar övergiven.

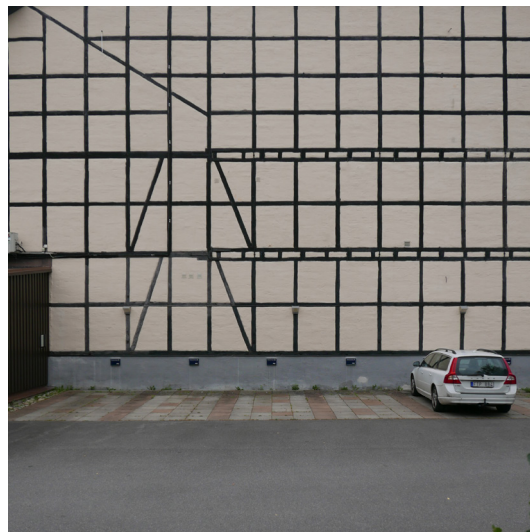
Fig. 34.

KORSVIRKESHUS

Detta korsvirkeshus av modell större står en bit bort från tomten, men är ändå en av de närmaste grannarna då området är så sparsamt bebyggt. Byggnaden inrymmer idag kontor och korsvirkets rutnät vittnar om hur huset byggts ut och byggts till. Dess regelbundna mönster som avbryts lite kors och tvärs skapar en i mitt tycke intressant fasad och ett fint uttryck.

Fig. 35.

FLERBOSTADSHUS OCH INDUSTRIBYGGNADER

På ena sidan av trädridån finns en stor, öppen gräsyta och där står fyra identiska flerbostadshus i vit puts. De är sju våningar höga vardera och de första två har stått här sedan 1960-talet, medan de andra två tillkom på 80-talet. I bakgrunden skymtar Barbackagatans höga industribyggnader.

Fig. 36.

ÖVERGIVET FLERBOSTADSHUS

I början av den längre trädunneln står detta övergivna flerbostadshus och förfaller. Det är uppfört i gul puts och ser ut att vara från mitten av 1900-talet.

Fig. 37.

Min tomt

Tomten idag

I dagsläget är stora delar av tomten avspärrad med stängsel och taggtråd. Spritt över tomten finns lämningar från dess tid som elverkets fördelningsstation i form av betongvolymmer, två större och flera mindre. Tomtens omgivning är full av grönska och flera större uppvuxna träd. Även skymmande buskar är vanligt, som delvis döljer kontakten med vattnet om man inte kommer väldigt nära.

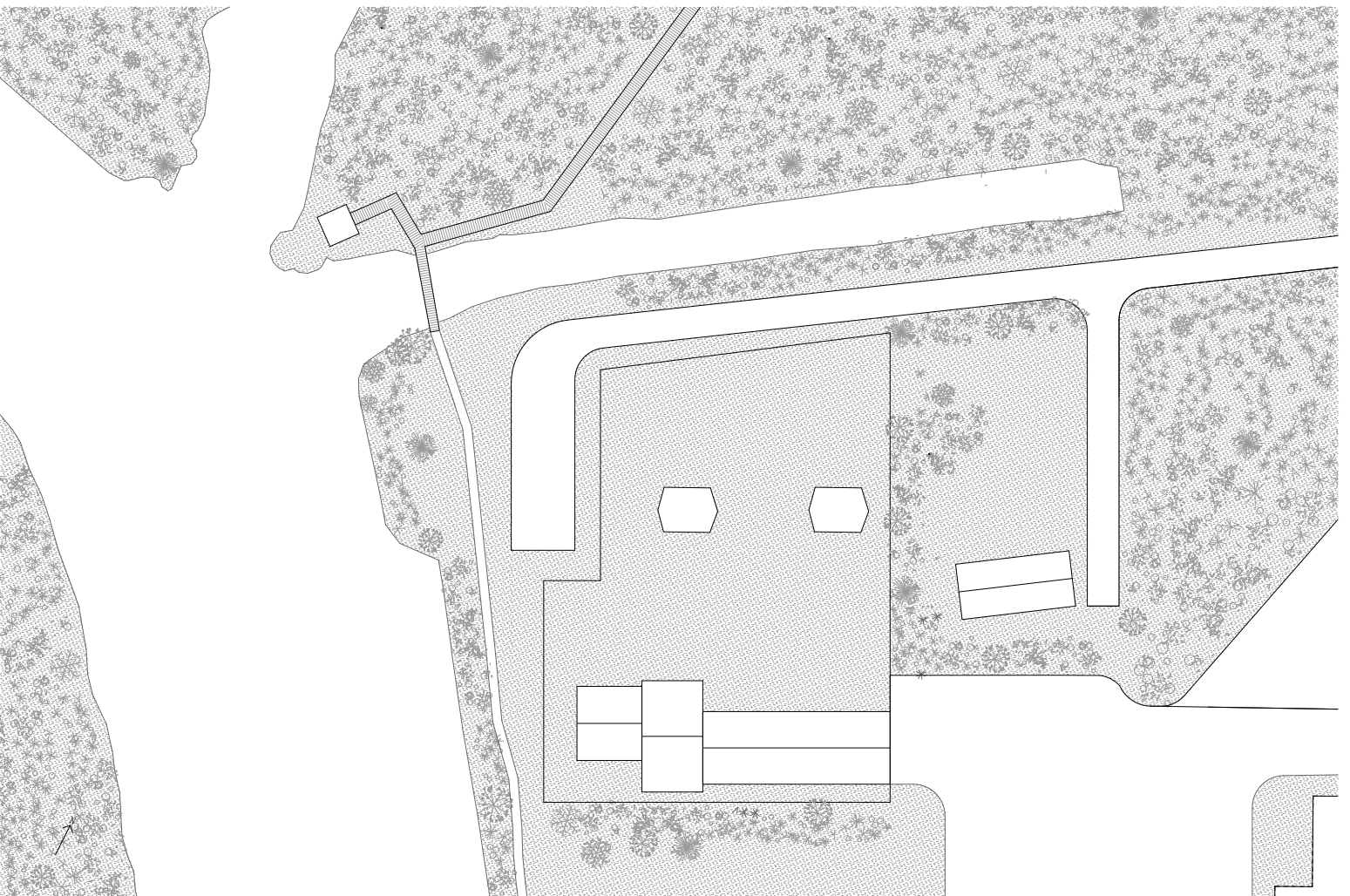

Fig. 38. Situationsplan idag 1:1000

Fig. 39. Tomten idag.

Fig. 40. Tomten och Norra Kanalgatan idag.

Fig. 41. Tomten från promenadstråket idag.

Fig. 42. Bänkar vid vattenkanten.

Fig. 43. Helge Å.

Min tomt

Reflektion

Platsen har uppenbara kvaliteter för en rodd och kanotklubb i och med tillgången till vatten i Helge Å, och tomten är också tillräckligt stor för att även de största roddbåtar ska kunna hanteras. Tomten omgärdas av natur och har ett perfekt solläge, vilket innebär en möjlighet att också kunna använda platsen för sol och bad. Tomten har ett attraktivt läge och är tillräckligt stor för att kunna rymma mer än de idrottsspecifika delar som krävs. I kommunens förstudie framförs önskningar om att få plats med hotell och konferensmöjligheter i området. Att kombinera detta med en rodd och kanotklubb tror jag skulle bidra med flera fördelar: det skulle bidra till att platsen känns levande över dygnet och över den kalla delen av året, att kombinera konferens med aktiviteter är populärt, samt så skulle hotellrum kunna användas för läger och dylikt av rodd och kanotklubben.

Den omkringliggande grönskan ger tomten en speciell avskärmad karaktär vilket enligt mig är en kvalitet som är väl värd att bevara. Buskar mot Helge Å skulle däremot kunna rensas bort för att vidare stärka vattenkontakten på tomten.

Kommunen lägger i förstudien för området fram tankar om att denna tomt lämpar sig särskilt väl för högre bostadsbebyggelse vilket jag vänder mig mot på flera sätt. Dels tycker jag att området med alla dess naturvärden ska vara en mer offentlig plats, och dels tycker jag att höga byggnader på tomten lätt hade landat fel. Förutom fyrar har historiskt sett mycket av byggnationen vid vatten varit av lägre karaktär, se till exempel fiskebodan, kallbadhus och båthus. Det finns också något fint i att stadens skala trappas ned i och med mötet med Vattenriket och Helge Å. Även tomtens speciella karaktär med den omgivande grönskan, vilket gör att staden känns avlägsen, gör att stadsskalan lätt hade skorrat lite falskt på tomten.

Om rodd och kanot

Om rodd och kanot i Sverige

Människor över hela världen har under lång, lång tid färdats i roddbåtar och kanoter, så även i Sverige. Att tävla i rodd och kanot har även det gamla anor, och i Sverige har det skett sedan vikingatiden. De äldsta nedtecknade uppgifterna om *kyrkobåtsrodd* är från 1598. Kyrkobåtsrodd bedrivs än idag på Siljan i Dalarna. Den moderna tävlingsformen av roddsport utvecklades i England i början av 1800-talet. Under mitten av 1800-talet dök den moderna roddsporten upp i Sverige i och med att Götheborgs Ro-Club bildades. Fler föreningar följde och tävlingar, *regattor*, dem emellan började anordnas. (Nationalencyklopedien u.å.b) Sveriges första kanotförening bildades 1899 och det första Svenska mästerskapet hölls 1907.

Kanot används i Sverige idag som ett samlingsord för både kanoter och kajaker. Rodd, kanot och kajak är idag alla olympiska grenar, där Sverige skördat en del framgångar inom främst kajakdisciplinerna.

Fig. 44. Roddtävling i 1500-talets Frankrike.

Om rodd och kanot

Varför en rodd och kanotklubb?

Så varför rita en rodd och kanotklubb här? Som tidigare nämnt har tomten direkt tillgång till Helge Å. Från Helge Å nås mängder med mindre vattendrag och besöksplatser i Vattenriket vilket vidare skulle kunna stärka besöksmöjligheterna i området och locka människor som kanske inte får för sig att ro eller paddla i annat fall. Svenska roddförbundet har också uttryckt önskemål om att stärka detta, som man kallar *motionsrodd*. (Svenska Roddförbundet 2016) Detta rimmar också väl med kommunens vilja om att stärka fritid och rekreationsvärden i området. Inte långt ifrån platsen finns också två stora sjöar – Hammarsjön och Araslövssjön i vilka mer seriös träning skulle kunna bedrivas.

Till skillnad från många andra rodd och kanotklubbar i Sverige ligger tomten i nära anslutning till staden vilket ger möjligheten att arbeta för en mer inbjudande plats än gemene rodd och kanotklubb, dit man kanske inte tar sig utan det specifika syftet att ro eller paddla.

Kristianstad är dessutom Sveriges största stad utan en roddklubb (SCB 2021) (Svenska Roddförbundet 2018). Skåne har lång och stark roddtradition, med föreningar i bland annat Malmö, Helsingborg, Landskrona, Ängelholm och Åhus. Förutom föreningen i Åhus befinner sig de flesta alltså på västkusten. Det har tidigare funnits en roddklubb i Kristianstad, men som försvann under 1950-talet. (Vilan 2019.)

Fig. 45. Ett lite ovanligare sätt att paddla.

Referenser

Danmarks Rostadion

Det finns, tro det eller ej, inte jättemycket litteratur om rodd och kanotklubbers arkitektur. Neufert har en sida med information om hur stort ett båthus för roddbåtar behöver vara, men i övrigt har jag förlitat mig på referensprojekt för att se vad som behövs, ungefärliga storlekar och dylikt.

Det här projektet är större än mitt, med många fler båtar och administrativa delar för Danmarks roddförbund. Trots olikheterna har det ändå fungerat som en viktig referens för mestadels funktioner och rumssamband.

Projektet är ritat av AART och ligger intill Bagsværd Sø.

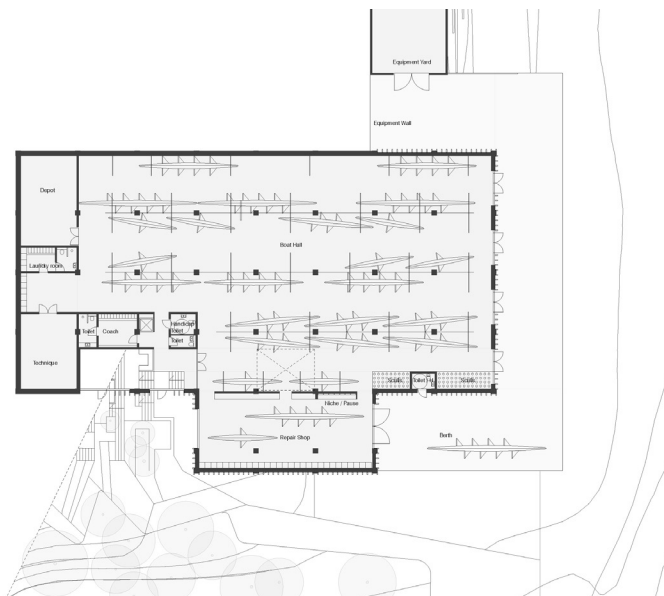

Fig. 46. Bottenplan på Danmarks Rostadion.

Fig. 47. Visualisering.

Referenser

Deep Dive Rowing Club

Det här är en mindre roddklubb i Kina, ritad av Scenic Architecture. De idrottsspecifika delarna i projektet är mer lika mina i storlek vilket har gjort det till en värdefull referens. Trädäcken som går genom tomten och sedan mynnar ut i en stor brygga har jag också inspirerats av.

Fig. 48. Flygbild.

Fig. 49. Träspångar genom skog.

Referenser

Båthus, Stockholms Roddförening

Den enda roddrelaterade byggnad jag kände till sedan tidigare! Den är ritad av Sigurd Lewerentz och Torsten Stubelius år 1913. Jag har inte tittat jättemycket på det under projektets gång, men då det var startskottet tycker jag ändå att det förtjänat sin plats bland referenserna.

Fig. 50. Vybild.

Referenser

Det Maritime Ungdomshus

Det Maritime Ungdomshus ligger på Amager i Köpenhamn och är ritat av PLOT. Byggnaden har plats för den lokala segelföreningens ungdomsförbund och aktiviteter för barn och unga i området. Det jag tittat på här är hur ett stort trädäck kan användas för att bilda en plats.

Fig. 51-52. PLOTs Maritime Ungdomshus.

Referenser

Uttryck

Den här sidan är lite spretigare än de tidigare referenssidorna. Dessa referenser har enbart fungerat som inspiration för uttryck, och dess funktioner har inte varit viktiga.

FISHING HUT NÍALL MCLAUGHLIN ARCHITECTS

Denna byggnad har en ganska enkel, klassisk volym som kontrasteras med stora fönsterluckor som öppnas med hydraulik.

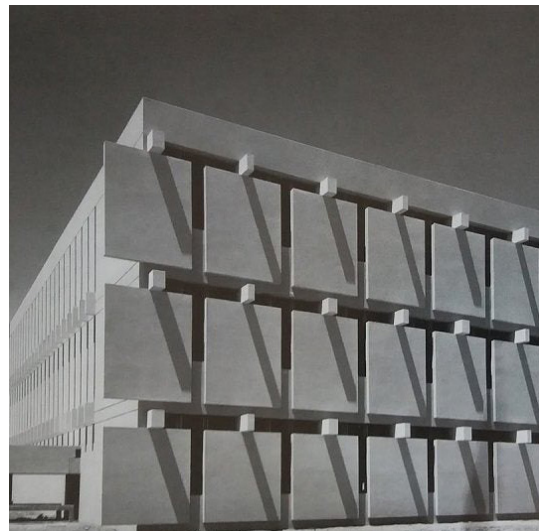
Fig. 53.

OUARZAZATE TEACHING FACULTY JEAN-FRANÇOIS ZEVACO

Ett lite monumentalare uttryck än projektet ovan. Fasadpanelerna påminner om fönsterluckor men i stor skala och utan att vara öppningsbara.

Fig. 54.

TR RESIDENCE
VINCENT VAN DUYSSEN

De slanka svartmålade träribborna i både fasad och tak ger ett nedtonat men också spännande uttryck, särskilt när solen faller över byggnaderna och bildar skuggspel.

Fig. 55.

OKÄNT PROJEKT
OKÄND ARKITEKT

Denna byggnad vet jag ingenting om förutom att den är med i boken *Napoli Super Modern*. Att skårorna i fasaden byter mellan att vara horisontella och vertikala bildar ett intressant mönster.

Fig. 56.

Den här bilden är från en strandpromenad någonstans i USA. Här har jag tittat på skuggspelet från taket.

Fig. 57.

Mitt förslag

Program

BÅTHUS

- Plats för även de längsta båtarna
- Tillräckligt högt för att kunna bära in båtar över huvudet
- Möjligt att nå med bil
- Möjligt att öppna upp och offentliggöra insidan

BÅTREPARATION

- Plats för även de längsta båtarna
- I anslutning till båthuset
- Tillgång till verktyg
- Möjligt att öppna upp och offentliggöra insidan

OMKLÄDNING

- Två separata, med plats för ca 15 personer vardera
- Tillgång till duschar, WC, låsbara skåp
- I anslutning till gym

GYM

- I anslutning till omklädningsrum
- Plats för styrkemaskiner, konditionsmaskiner och stretchyta
- Möjlighet för allmänheten att använda

KLUBBRUM

- Plats för föreningen att mötas
- Möjlighet att hyra ut

HOTELLRUM

- Enklare modell
- Utsikt mot vattnet

RECEPTION

KAFÉ/RESTAURANG

- Kontakt med vatten
- Enklare kök
- Möjlighet till uteservering

KONFERENSRUM

- I anslutning till hotell och reception

PLATS UTOMHUS FÖR BAD

- Brygga
- Bra plats för att sitta i solen
- Enklare omklädningsrum

Mitt förslag

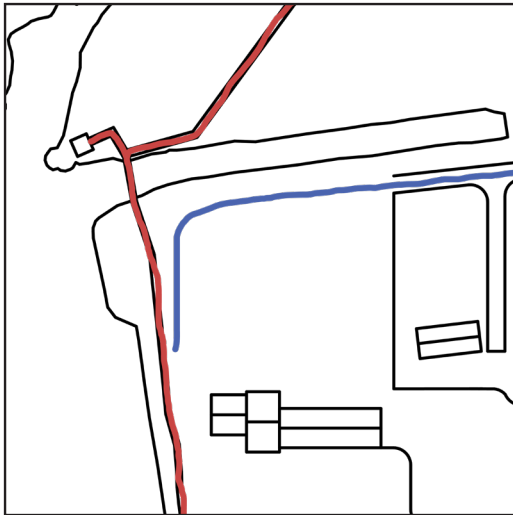
Läsning av platsen

Som tidigare nämnt är tomten omgiven av grönska och det känns som att gå igenom en sluss på väg till tomten. När stängslet runt tomten tas ner möjliggörs ytterligare en entré till området vid elverket. Det är förstås också möjligt att möta tomten från Vattenriket. Min upplevelse på platsen är dock att det är vanligare att gå *från* min tomt ut till Vattenriket, snarare än tvärtom. Möter man tomten från detta håll är det oftast när man kommer tillbaka från Vattenriket. Se i diagrammet fig. 61.

Längs vattenkanten skulle buskar behöva rensas bort för att stärka kontakten med vattnet.

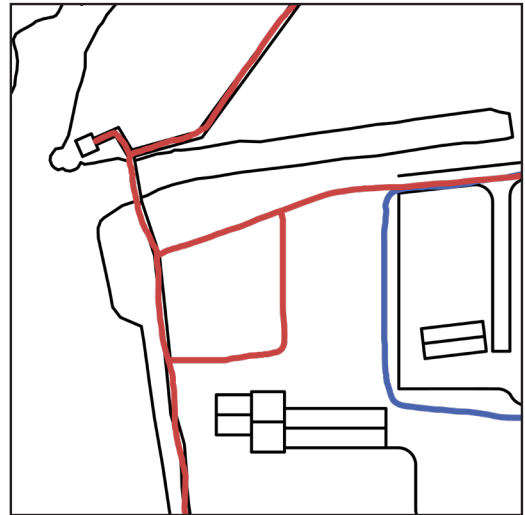
Entrén vid Norra Kanalgatan används idag mestadels om man kommer med bil, medan entrén vid promenadstråket används av fotgängare. I och med den nya gångbron från centrala Kristianstad som kopplar an till Norra Kanalgatan kommer troligtvis fotgängare även från detta håll att öka. Då entréerna från Norra Kanalgatan och promenadstråket är de mest trafikerade kräver det att mitt förslag är representativt från dessa håll då det får inte kännas som att man möter en baksida. Det är också viktigt att man får någorlunda överblick över platsen och inte känner att man kommit fram till en plats där man inte hör hemma eller bör vara. Eftersom att vägarna till tomten är tunnelliika och intimare i skala tycker jag att det är önskvärt att komma ut i ett öppet rum, för att få lite dynamik i rumssekvensen.

Den södra delen av tomten får en lite hårdare, mer industriell känsla på grund av dess närhet till elverket.

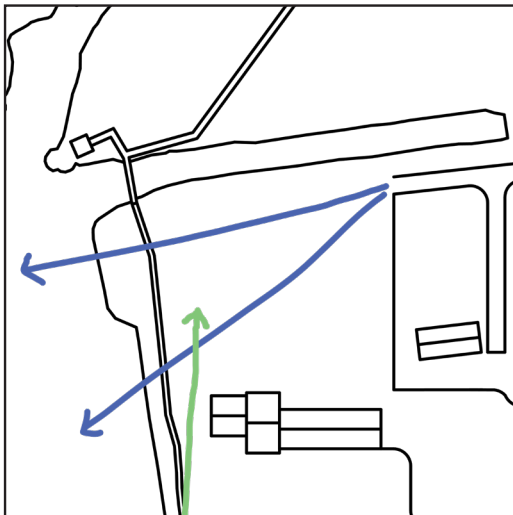
Fotgängare och cykel Biltrafik

Fig. 58. Huvudsaklig rörelse idag.

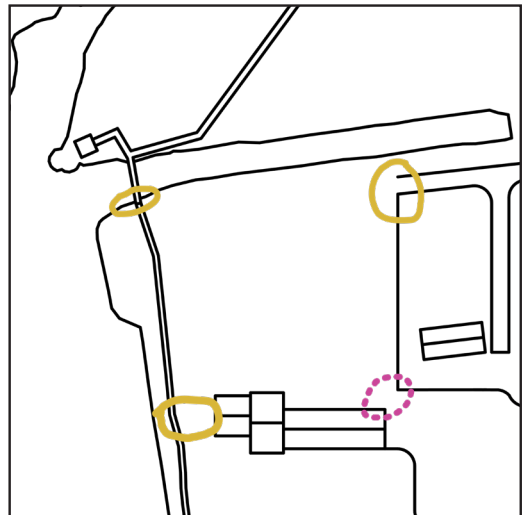
Fotgängare och cykel Biltrafik

Fig. 59. Förväntad huvudsaklig rörelse i framtiden.

Mot vattnet Från promenadstråket

Fig. 60. De huvudsakliga siktlinjerna genom tomten. De blå pilarna visar potentiella vyer mot vattnet om buskar rensas. Dessa visar också det första som ses från Norra Kanalgatan. Den gröna pilen är det första som ses från promenadstråket.

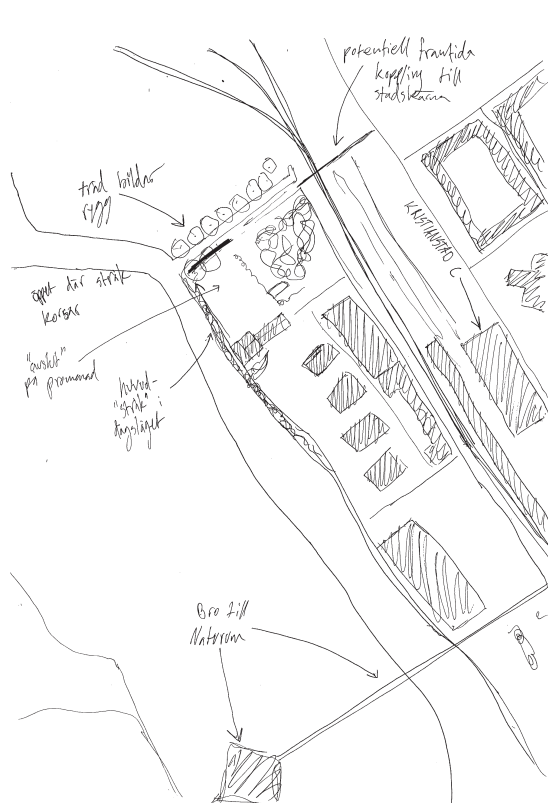

Befintlig Potentiell framtida

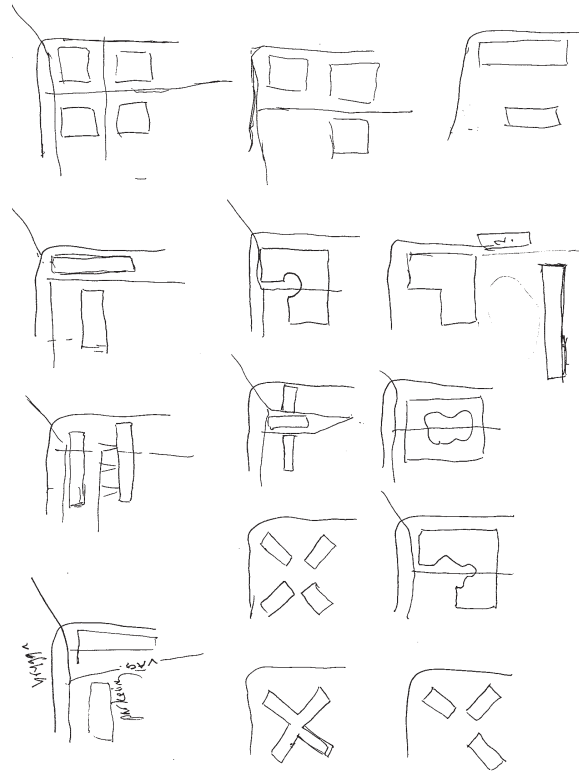
Fig. 61. Entréer till tomten. Den streckade cirkeln i rosa visar vart en potentiell framtida entré kan finnas när stängslet kring elverket rivs.

Mitt förslag

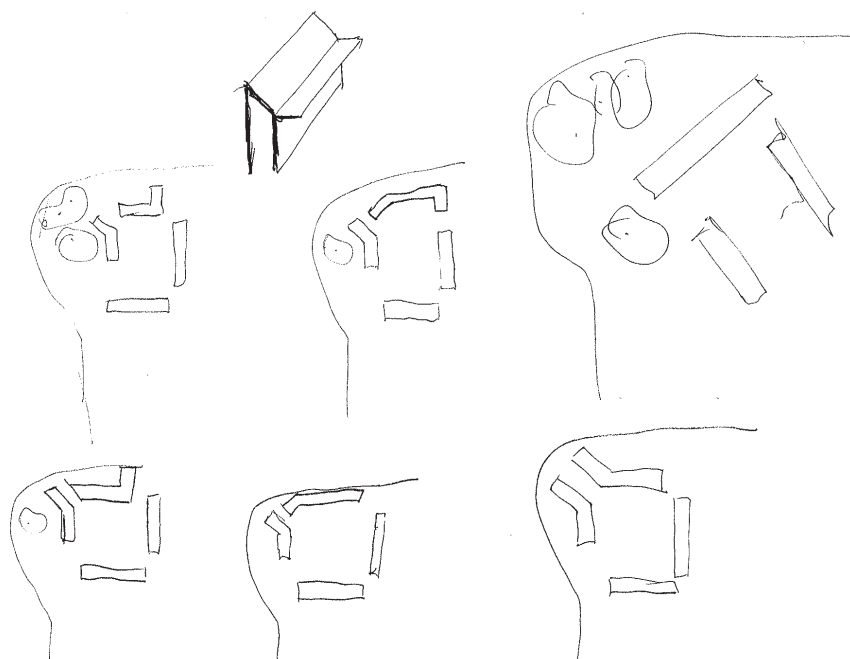
PLAN Skissprocess

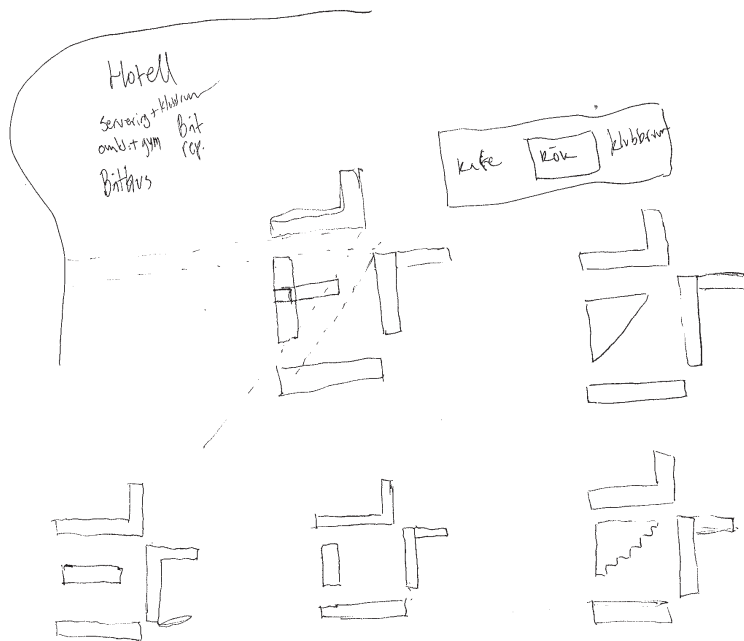
Första skissen med tankar kring placering

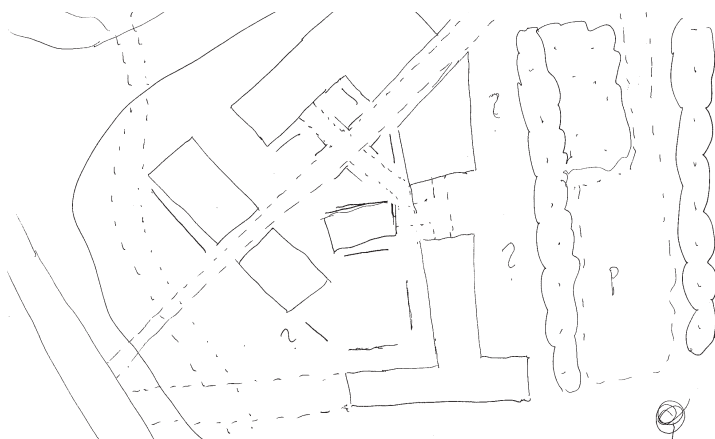
Spretiga typologiskisser, vad ska det bli för byggnad/byggnader? Hur ska tomten tas hand om?

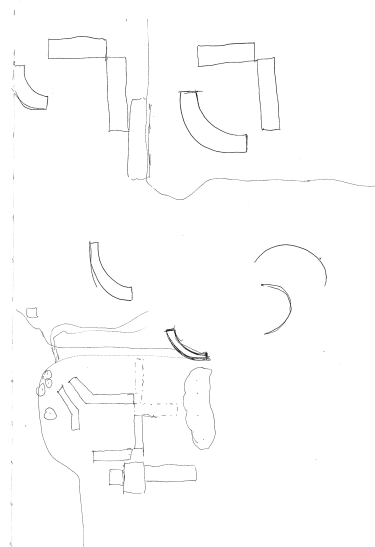
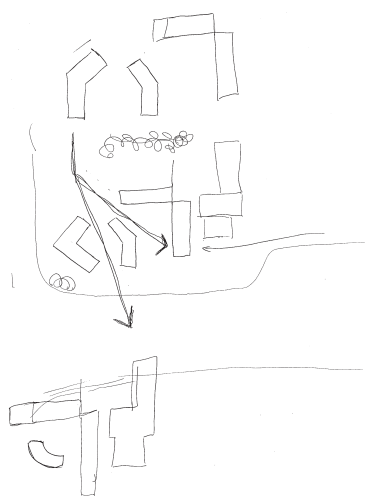
Skisser kring gårdsrummets utformning och byggnadsolymer

Försök till omringande byggnader och en central byggnad, som samtidigt tillåter genomsikt

En skiss på ett mer uppbrutet förslag med flera mindre gårdsrum

Knäckta och böjda skisser

Fig. 62. Skisser.

Mitt förslag

PLAN Skissprocess

Mitt skissande började som vanligt: spretigt och utan riktig styrrel. Det blev som vanligt inte heller särskilt bra. Det tog många skisspappersark innan förslaget fick någon riktning och jag landade i vad som var viktigt. En utgångspunkt jag hade var att bryta upp volymerna, för att på så sätt göra platsen lite mer tillgänglig för besökare.

En sak att luta sig mot när det stormade i skissandet var båthuset. Båthuset måste ha tillräckliga mått för även de största båtarna och måste ha en gavel mot vattnet för att lätt kunna få ner båtarna. I korthet: en avlång byggnad med en gavel mot vattnet. Det finns egentligen bara tre platser på tomten där båthuset kan ligga:

ALTERNATIV A: Längst norrut mot Vattenriket med gaveln mot öppningen mellan träden.

ALTERNATIV B: Lagd tvärs över tomten.

ALTERNATIV C: Längst söderut, bredvid elverket.

I anslutning till båthuset måste dessutom en lokal för att reparera båtarna ligga. Alternativ A gjorde att entrén från Norra Kanalgatan kändes som en baksida och att man kom in i ett minivarv. Alternativ B täckte hela tomten och skärmade av all kontakt med vattnet. Alternativ C fungerade bra och var det jag gick vidare med. Att lägga båthus och båtreparation bredvid elverket gav en naturlig baksida till området. Det ger en lite hårdare karaktär där mekande med båtar kan ta plats, där kanoter utan problem kan lastas till och från båthuset, och där parkering kan gömmas.

Att lägga båthus och båtreparation här gav också möjligheter för god överblick av området från både Norra Kanalgatan och promenadstråket, samtidigt som de delarna kan hållas mer representativa.

Från Norra Kanalgatan har ett återkommande problem varit att jag velat styra besökaren tvärs över tomten, mot vattnet, istället för rakt fram där man mestadels möter grönska. Jag har vänt och vridit, knäckt och böjt på byggnaderna i den delen av området. Vissa av de knäckta och böjda varianterna fungerade var för sig, men

ihop med resten av byggnaderna landade det aldrig riktigt. Från Norra Kanalgatan möter man nu ett litet torg med en öppning som leder en diagonalt, mot vattnet.

På ett sätt kan man säga att skissandet gått igenom en förenkling och ett renodlande. Från början var skisserna väldigt uppbrutna, med små utomhusrum lite här och var och byggnader som svängde hit och dit. På slutet har byggnaderna omgärdat tomten och det gårdsrum som skapats har brutits ned med variationer i mark och liknande.

Skissen nedan är den jag arbetat vidare ifrån i mitt slutgiltiga förslag, och på förra uppslaget finns tidigare skisser någorlunda kronologiskt.

Fig. 63. Läsning av platsen.

Mitt förslag

Konstruktion

Byggnaderna jag har ritat står på pålar, så att golvet hamnar en meter över marken. Konstruktionen jag föreslår är en gjuten betongplint med stolpjärn. Anledningarna till detta är flera, dels behöver tomtens mark saneras efter den tid den använts för industriändamål, och dels är råder det översvämningsrisk i hela Kristianstad, vilket såklart blir extra känsligt på en tomt precis vid vattenkanten. Att lyfta upp byggnaderna ger dem också ett nätt avtryck på marken vilket jag tycker känns respektfullt mot den natur som finns på och omkring tomten.

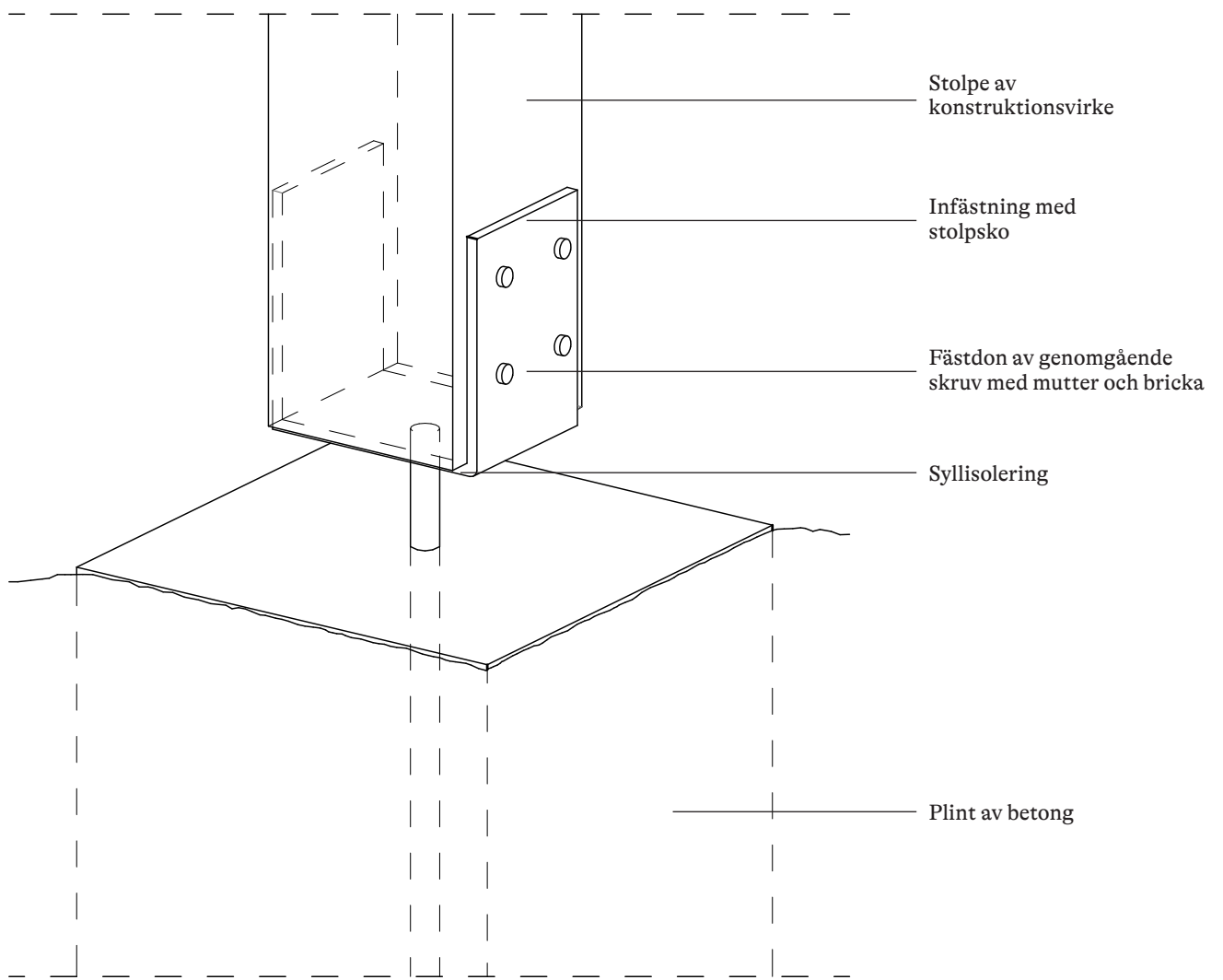

Fig. 64. Principskiss, gjuten betongplint med stolpjärn

Kristianstad rodd och kanotklubb

Promenadstråket

Naturum

Kristianstad Teater

Situationsplan
1:5000

Fig. 65.

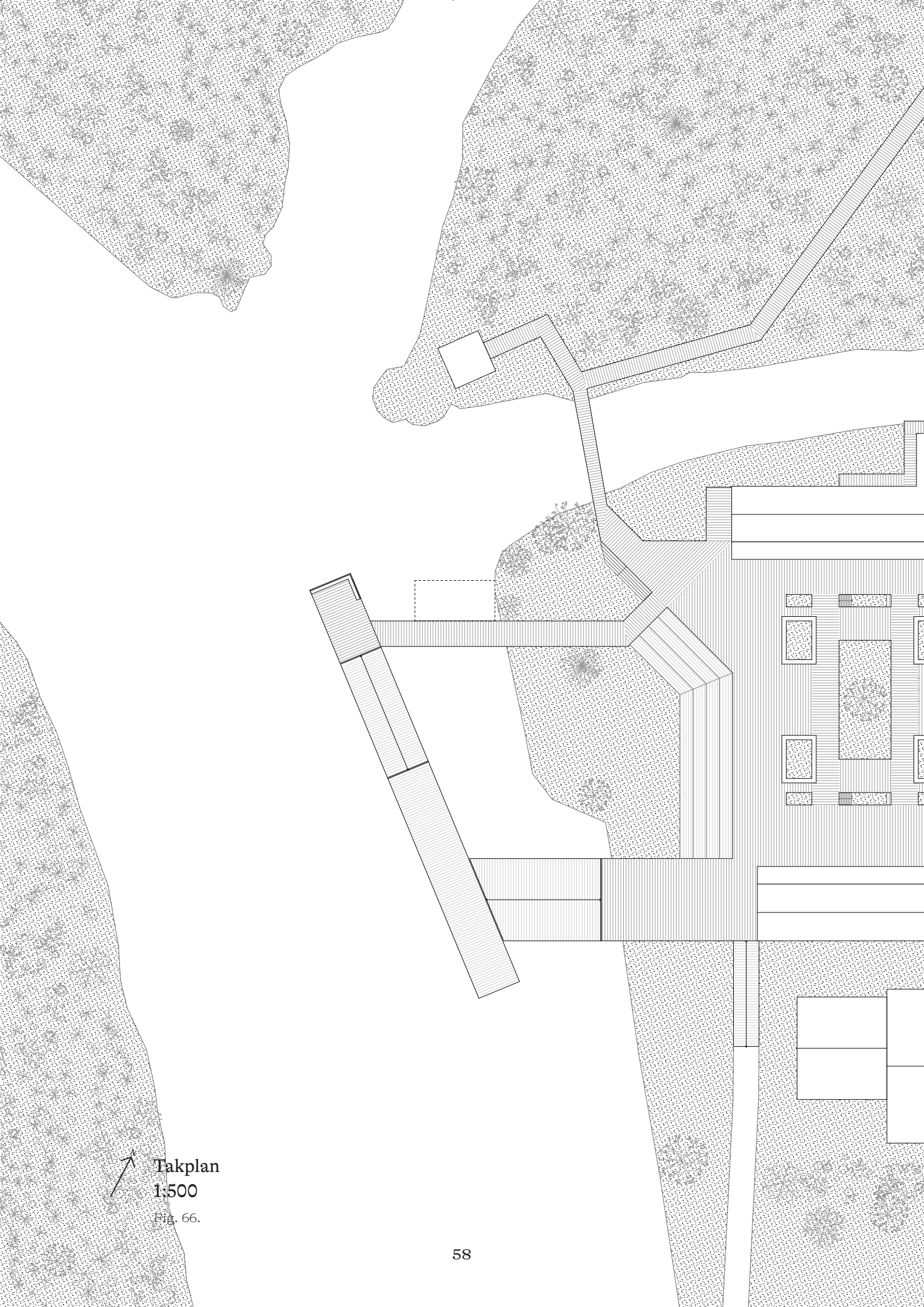
0 50 100 250m

Mitt förslag

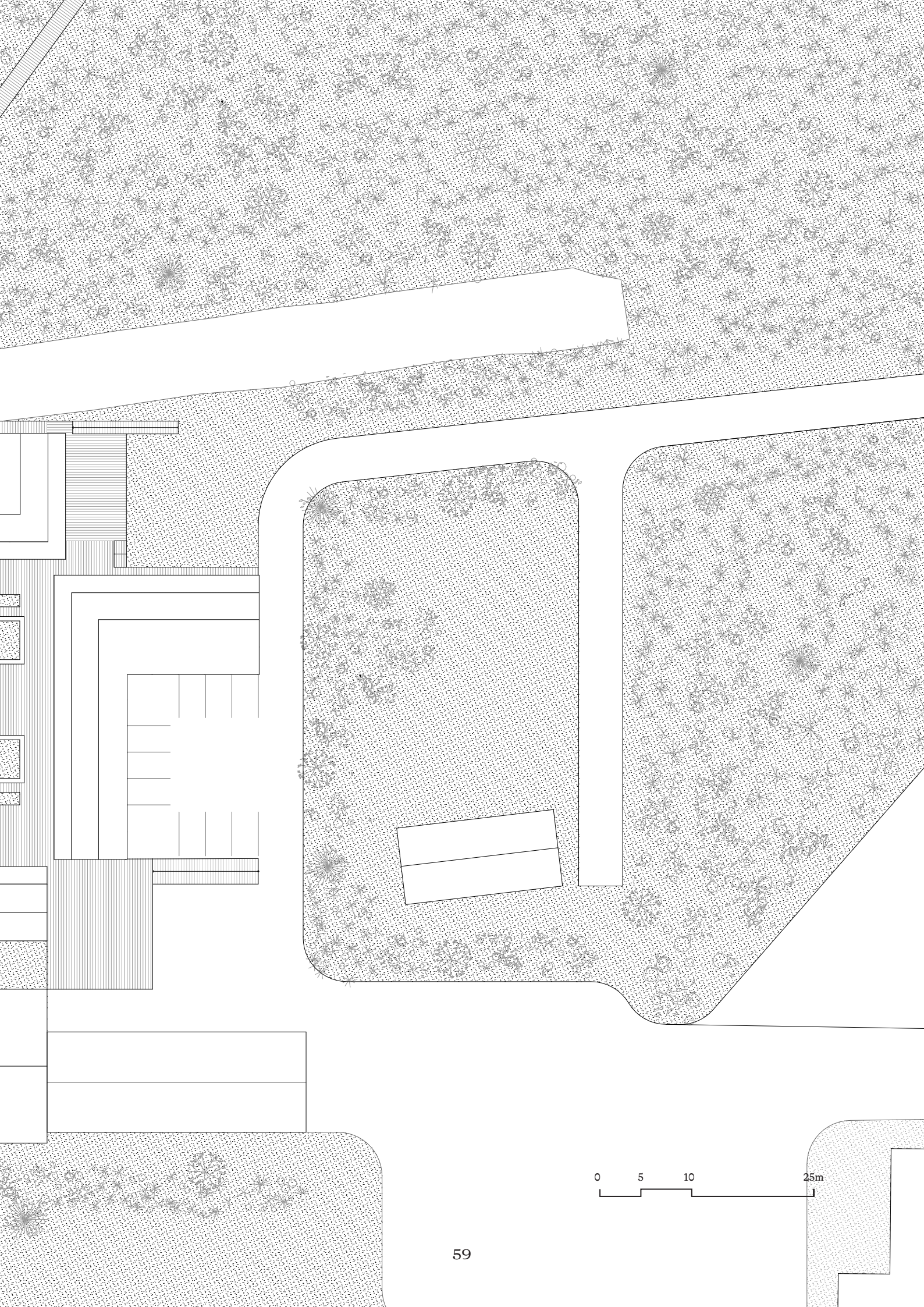
Å-rummet

Kristianstad rodd och kanotklubb blir ett i raden av byggnader och paviljonger som ligger längs Helge Å och börjar vid Tivoliparken. Bland dessa byggnader i Tivoliparken finns förutom tidigare nämnda Kristianstad Teater en paviljong som kallas Tivoliscenen, vilket är en utomhusscen som används flitigt under sommarmånaderna och Fornstugan som är en av Sveriges äldsta museibygnader. Tidigare har bland annat kallbadhus och båthus funnits längs ån i Tivoliparken. (Kristianstad Kommun 2019b). Kontakten med vattnet som finns längs promenadstråket i parken försvinner norr om bron till Naturum, då ordentligt med buskar skymmer sikten. Vad som hade kunnat vara en fin plats nedanför de höga punkthusen blir en stor gräsmatta utan riktning eller användningsområde.

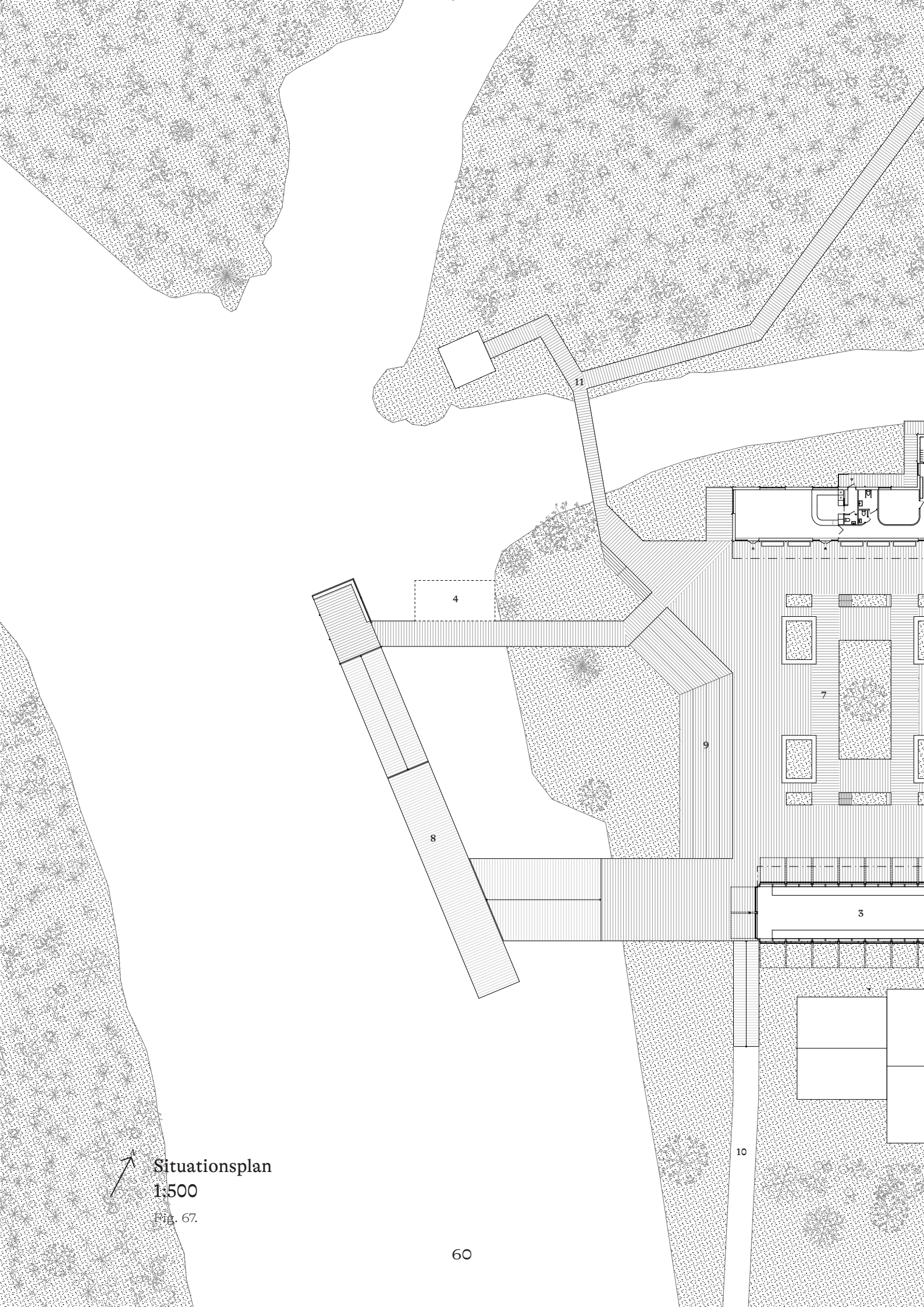
I mitt förslag har tomtens buskar tagits bort för att återskapa kontakten med vattnet som finns i Tivoliparken. Tomtens läge i utkanten av Barbackaområdet, på gränsen till Vattenriket, gör att projektet kan fungera som en nod för att locka liv och rörelse till Barbackaområdet och vidare till Vattenriket.

↑
Takplan
1:500
Fig. 66.

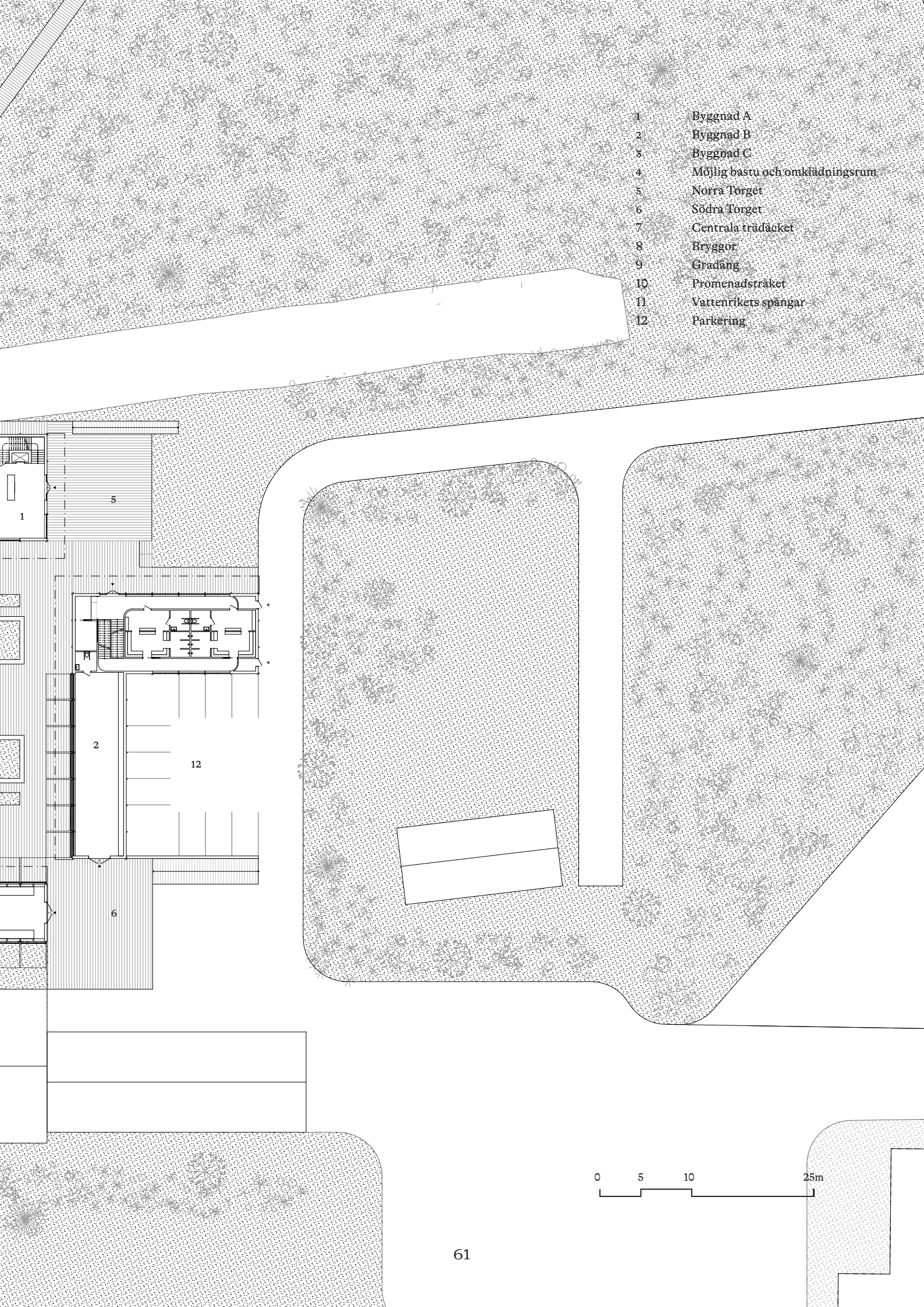

0 5 10 25m

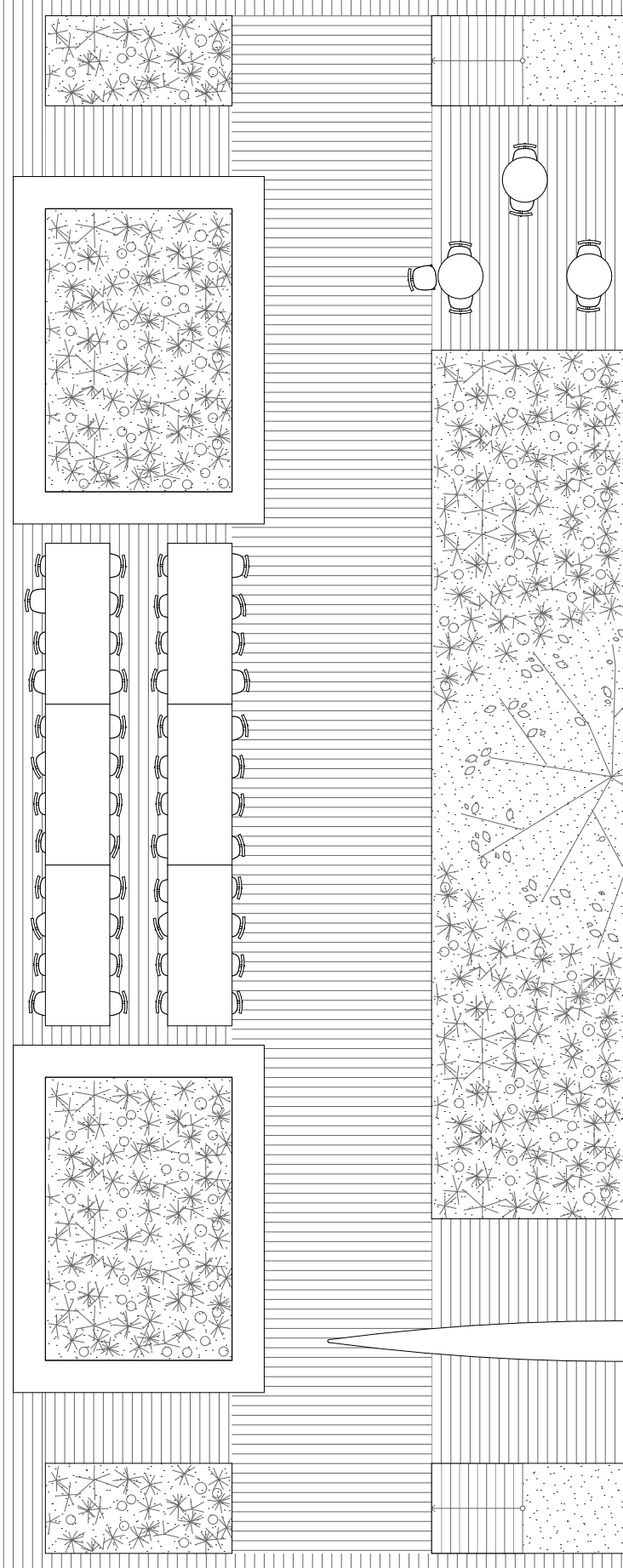
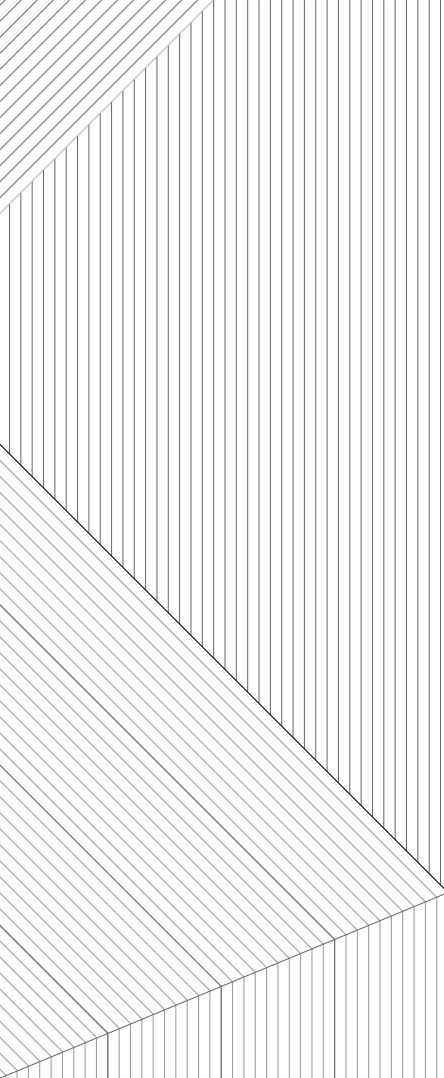

Situationsplan
1:500
Fig. 67.

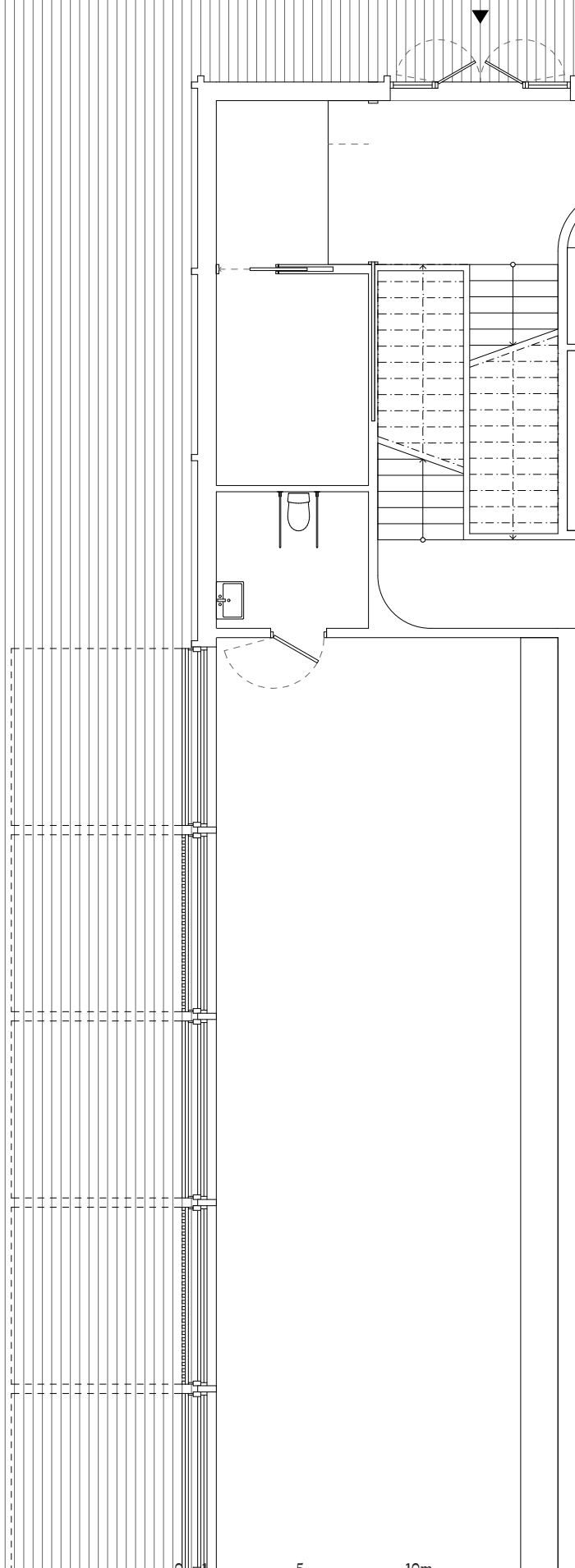
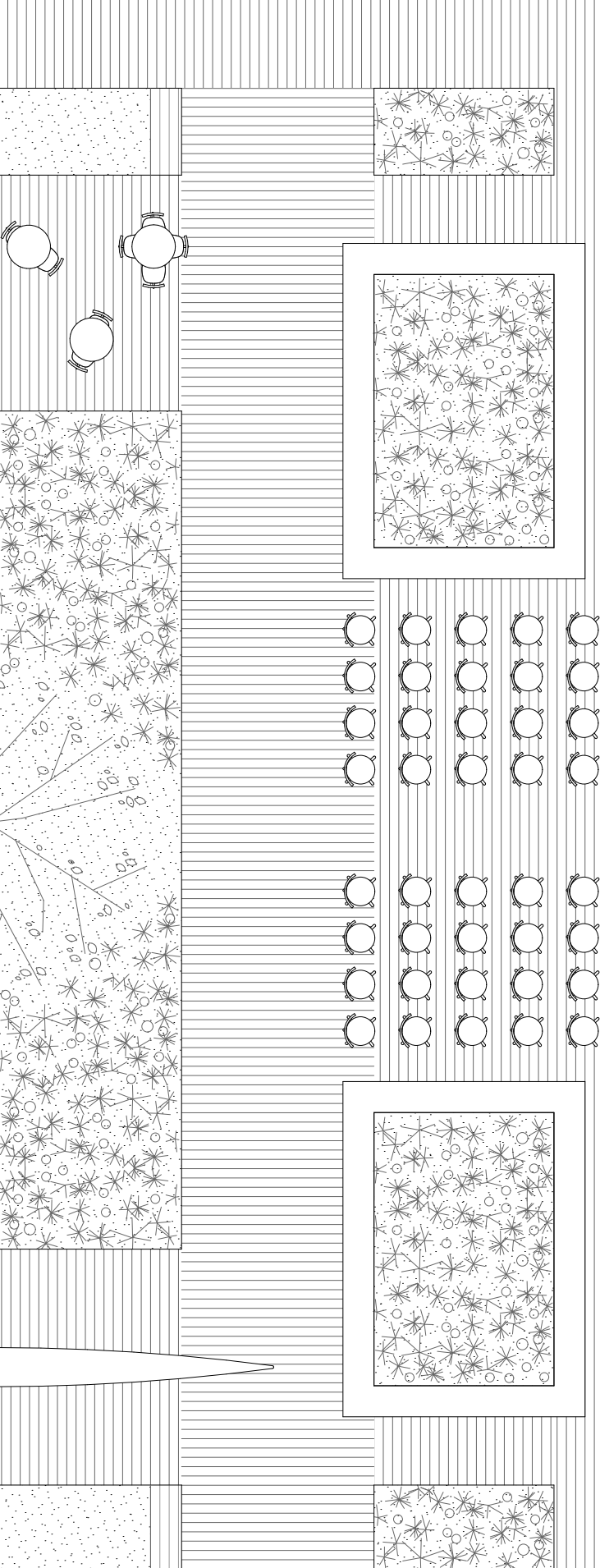
- 1 Byggnad A
- 2 Byggnad B
- 3 Byggnad C
- 4 Möjlig bastu och omklädningsrum
- 5 Norra Torget
- 6 Södra Torget
- 7 Centrala trädäcket
- 8 Bryggor
- 9 Gradang
- 10 Promenadstråket
- 11 Vattenrikets spangar
- 12 Parkering

0 5 10 25m

 Gårdsrum
1:100
Fig. 68.

Mitt förslag

MODELL 1:500

När man kommit igenom trädunneln via Norra Kanalgatan i norr kommer man ut på norra torget – en öppen plats, som kontrasterar mot vägen fram. I blickfånget möter man ett upphöjt trädäck och i byggnaden rakt fram ligger hotellets reception. För enkelhetens skull kallar jag denna byggnad för BYGGNAD A. Diagonalt över torget finns en öppning där resten av området och vattnet skymtas. Till vänster finns ytterligare en byggnad, BYGGNAD B. De två byggnaderna på varsin sida med en öppning i mitten ger en riktning vidare mot resten av området. Norra Kanalgatan medger också att man som besökare kommer med bil, till exempel hotellgäster som kommer med taxi eller liknande. Med bil kan man köra vidare till parkeringen bakom BYGGNAD B, eller vidare ut från området.

I bottenplan på BYGGNAD A finns förutom en reception en mindre lobby till hotellet, ett konferensrum, kök och kafé. På ovanvåningen finns hotellrum och tekniska utrymmen. I BYGGNAD B finns omklädningsrum och gym för rodd och kanotklubben, vilka nås från norra torget. Den södra delen av byggnaden är vigd åt båtreparation, med ingång från södra torget. Byggnadens baksida rymmer parkering. Båthus finns i BYGGNAD C, även det med ingång från södra torget.

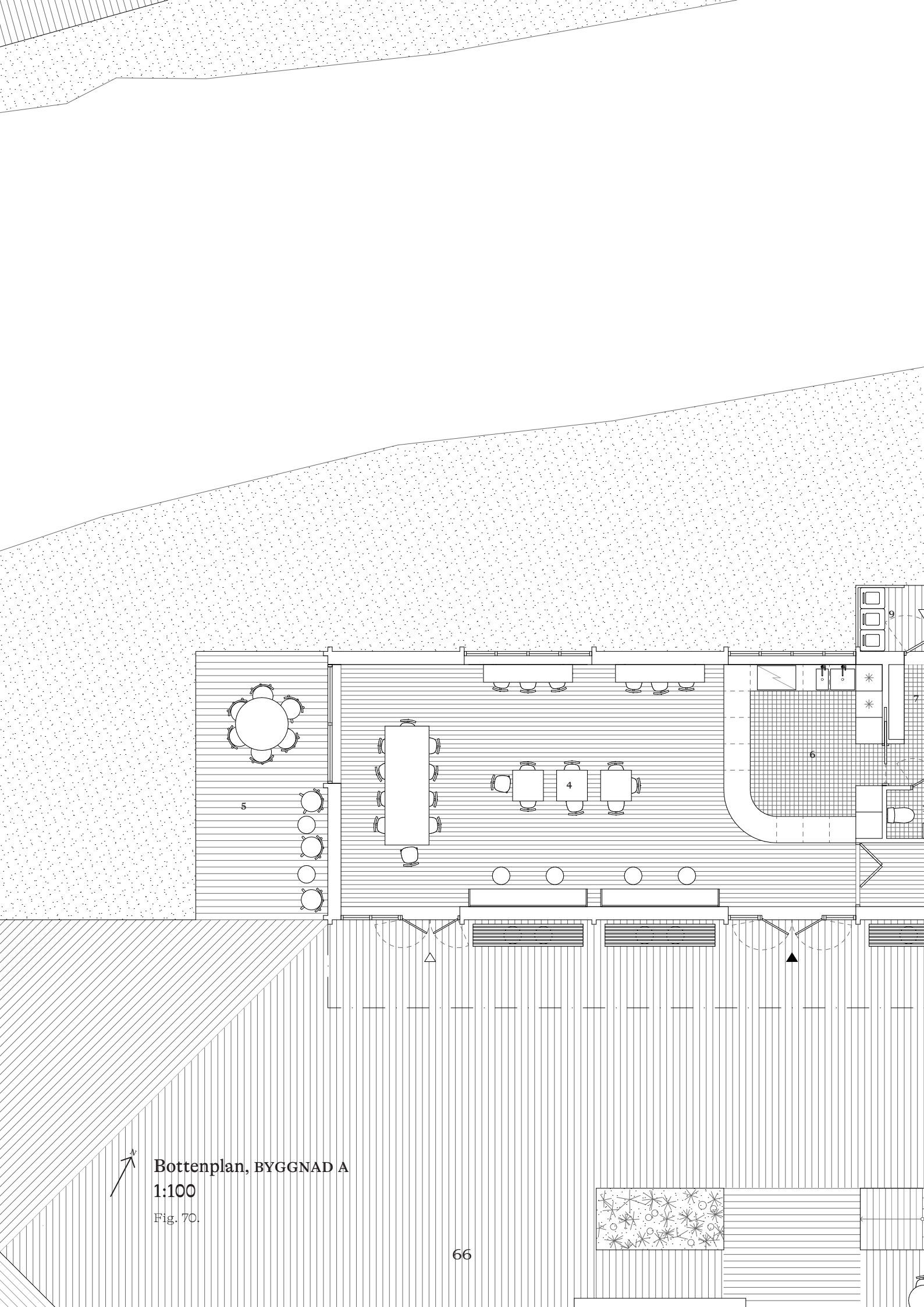
Tomtens sydöstra del har en hårdare karaktär, med ingångar till båthus och båtreparation samt parkering och närheten till elverket. Denna del är lätt att nå med bil för att tillgängliggöra till exempel transporter av båtar och kanoter.

Mitt i området finns ett generöst trädäck. Trädäcket kopplar i nordväst an till det befintliga trädäck som går genom vattenriket och i söder till promenadstråket längs Helge Å. Skalan på trädäcket bryts ner med håltagningar, vissa där man kan stiga ned och använda som vindskydd, och vissa där grönska får sticka upp. De rum som bildas mellan grönskan får en intimare karaktär och kan användas bland annat som uteservering för kaféet, för större bjudningar vid uthyrningar, som plats för föredrag eller uppträdanden och som plats för till exempel nybörjarkurser i rodd och paddling. Trädäcket fortsätter ut mot vattnet

och blir till en brygga som kan användas både för bad och för att få ner roddbåtar och kanoter i vattnet med. Längs med badbryggan finns möjlighet till omklädningsrum och en bastu. Trädäcket trappas på två platser ned till marken, en i mitten med en väl tilltagen gradäng och en vid nordvästra udden av en bred trappa.

Fig. 69. Modell i papper, skala 1:500.

Bottenplan, BYGGNAD A

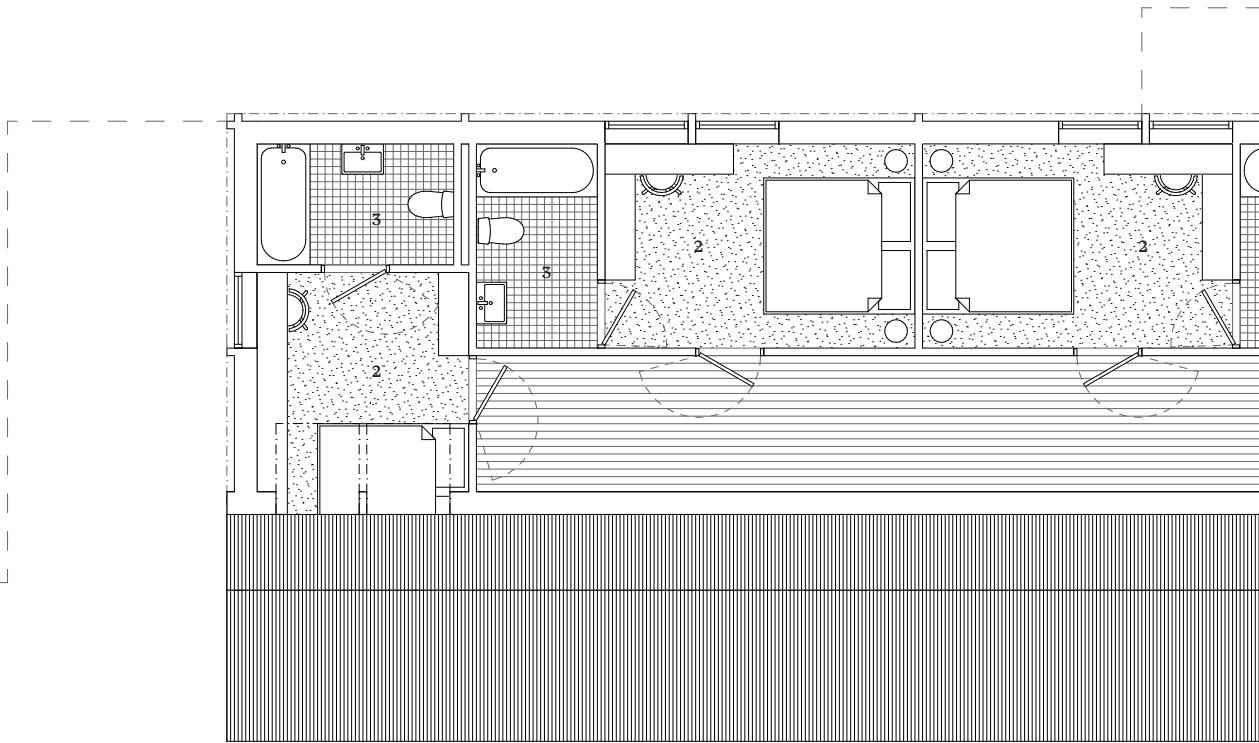
1:100

Fig. 70.

- 1 Reception
- 2 Lobby
- 3 Konferensrum
- 4 Kafé/restaurang
- 5 Uteservering
- 6 Kök och servering
- 7 Kapprum
- 8 Förråd
- 9 Återvinning
- 10 WC

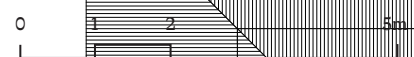
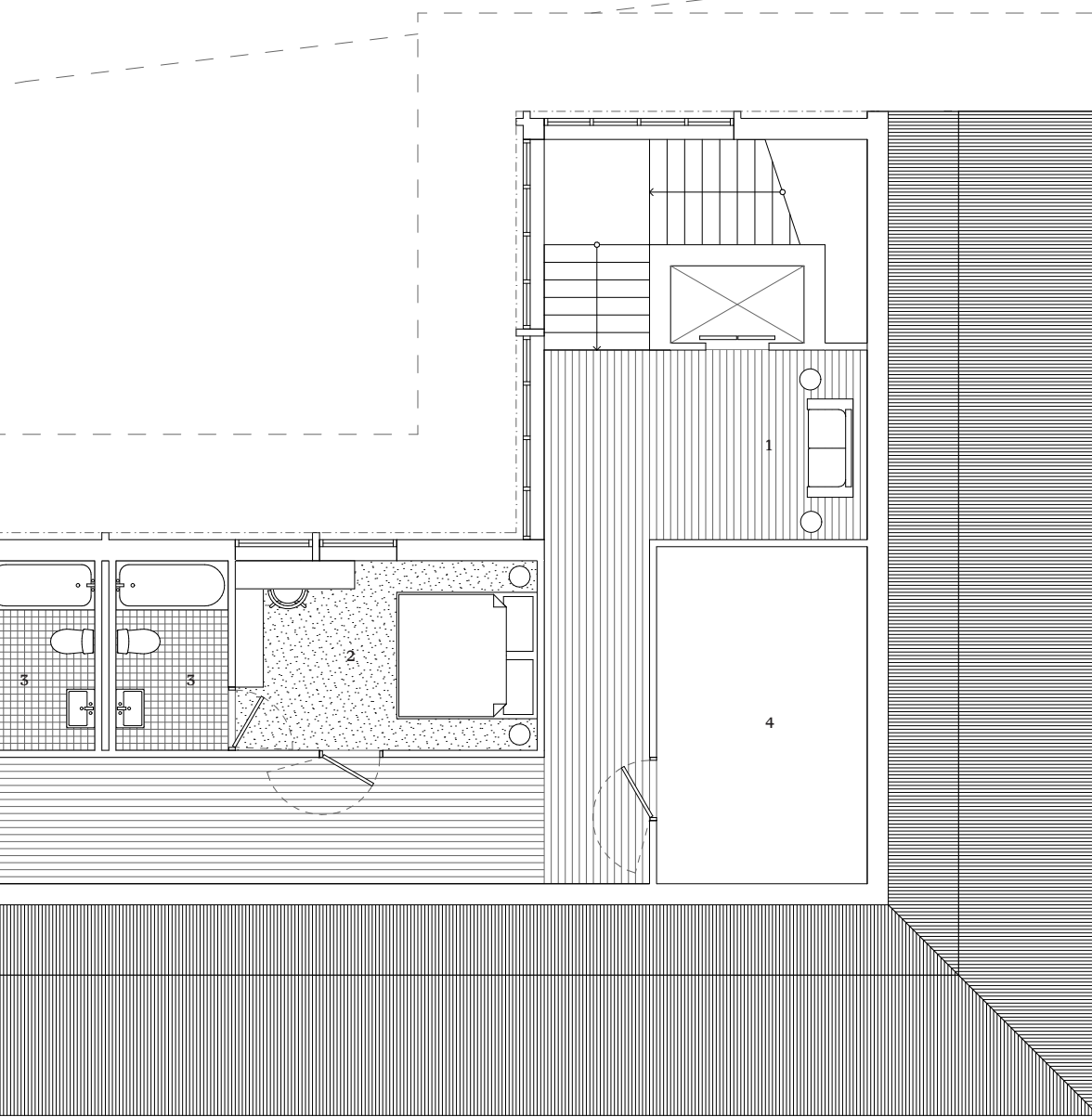
Ovanvåning, BYGGNAD A

1:100

Fig. 71.

- 1 Lobby
- 2 Hotellrum
- 3 WC
- 4 Tekniskt utrymme

Mitt förslag

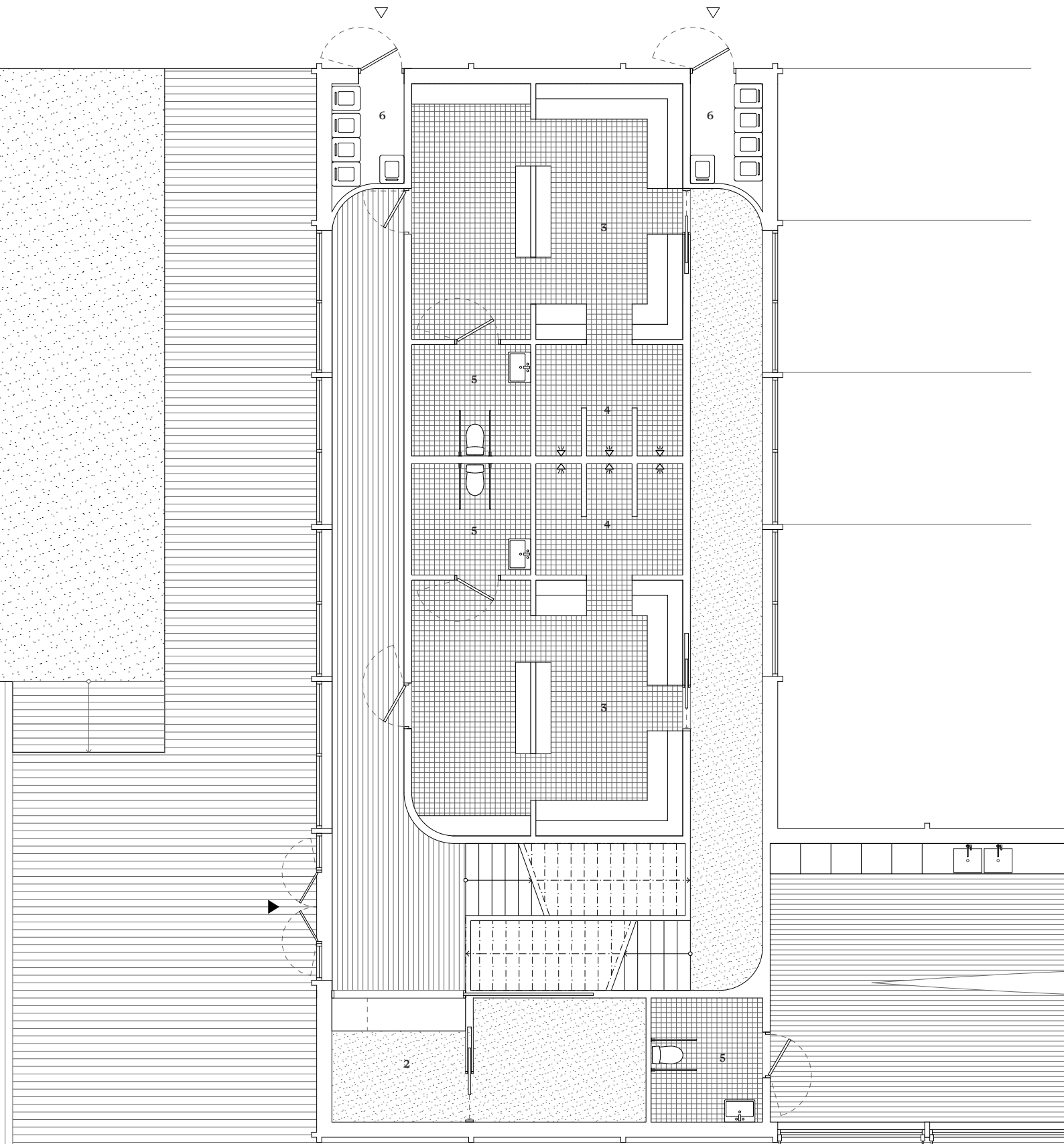
Byggnad A

Det här är områdets mest publika byggnad. Byggnaden är den första man möter från Norra Kanalgatan och den finns i blickfånget från promenadstråket. I och med dess placering på gränsen till Vattenriket blir den ett naturligt stopp på väg till eller från Vattenriket. Byggnaden inrymmer kök och kafé, hotellrum, reception och konferensrum. Det finns två huvudentréer, en från norra torget och en från trädäcket.

Från ingången via norra torget möter man direkt receptionen och ett fönster ut mot Vattenriket. Till vänster i rummet finns en liten lobby och stora fönsterpartier ut mot resten av området, till höger finns en trappa och hiss till övervåningen, där hotellrumen finns. Under trappan finns ett förråd för den som jobbar i receptionen, och bredvid receptionen finns ett konferensrum med utsikt mot naturen.

Genom byggnaden löper en lång axel, i ena änden av den finns receptionen och lobbyn, och i andra änden finns kaféet. Kaféet har ostörd utsikt mot Vattenriket och ligger exponerat från promenadstråket. I anslutning till kaféet finns ett öppet kök med separat entré från norrsidan. Längs den södra fasaden finns möjligheter för uteservering som också kan sträcka sig ner mot vattnet. Åt söder ligger också byggnadens andra huvudentré. Byggnaden präglas av starka kopplingar mellan inne och ute och en enkel rörelse.

På ovanvåningen finns hotellrum, en liten lobby och tekniskt utrymme. Hotellrummen är av enklare snitt med plats för dubbelsäng, garderob, skrivbord och badrum. Alla hotellrum har utsikt mot Vattenriket.

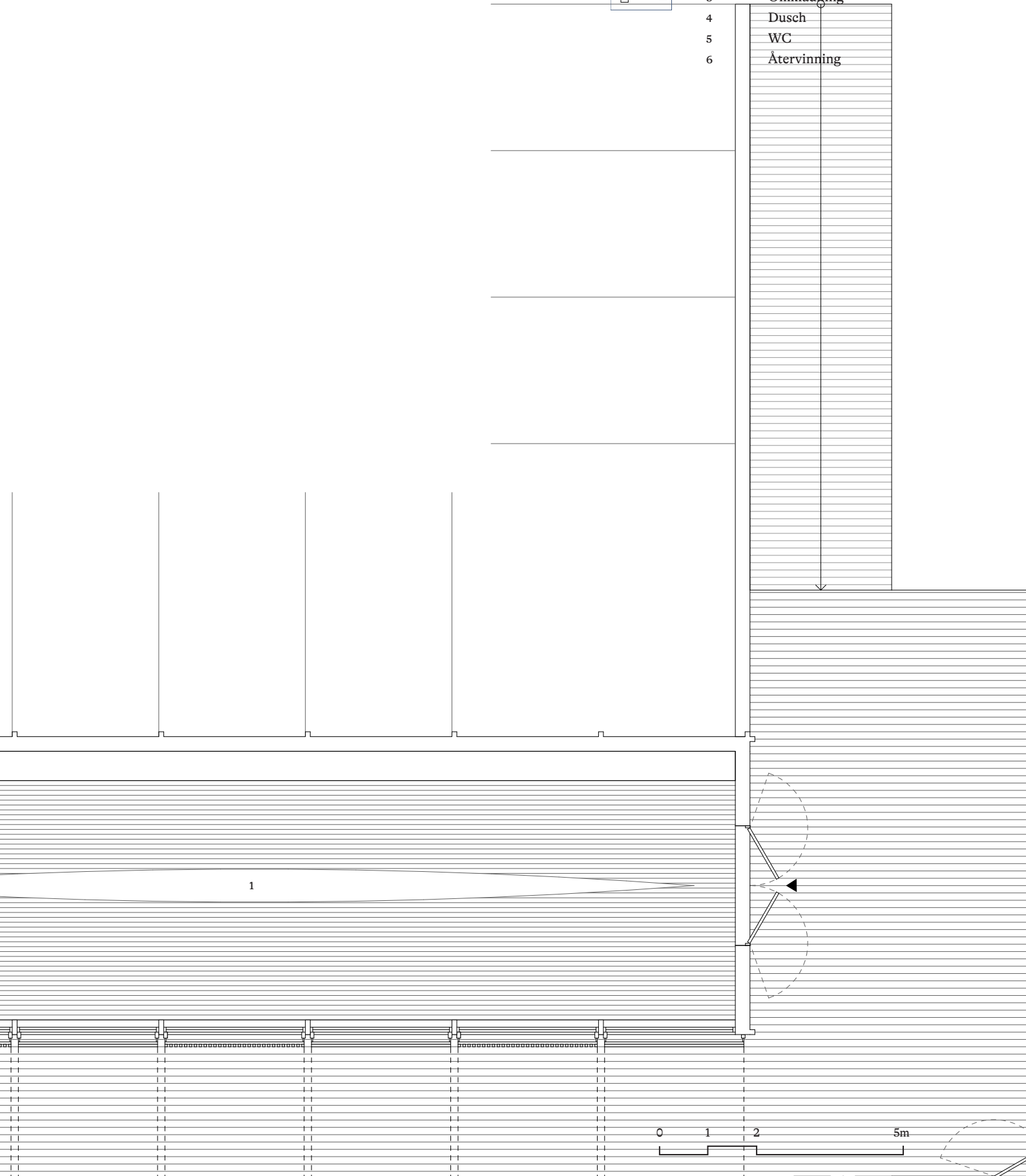
Bottenplan, BYGGNAD B

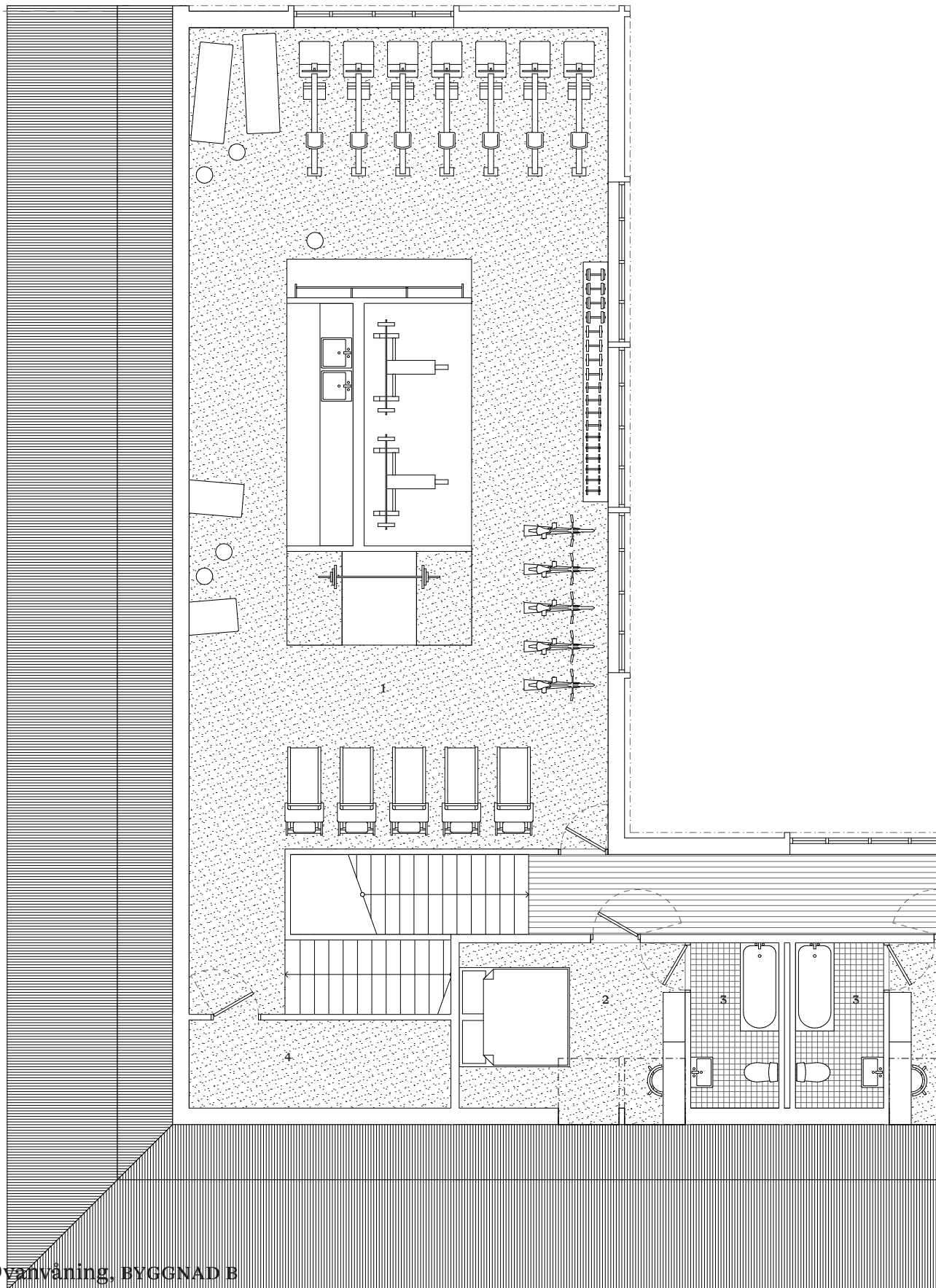
1:100

Fig. 72.

- 1 Båtreparation
- 2 Möjlig reception
- 3 Omklädnig
- 4 Dusch
- 5 WC
- 6 Återvinning

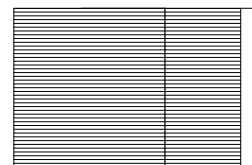
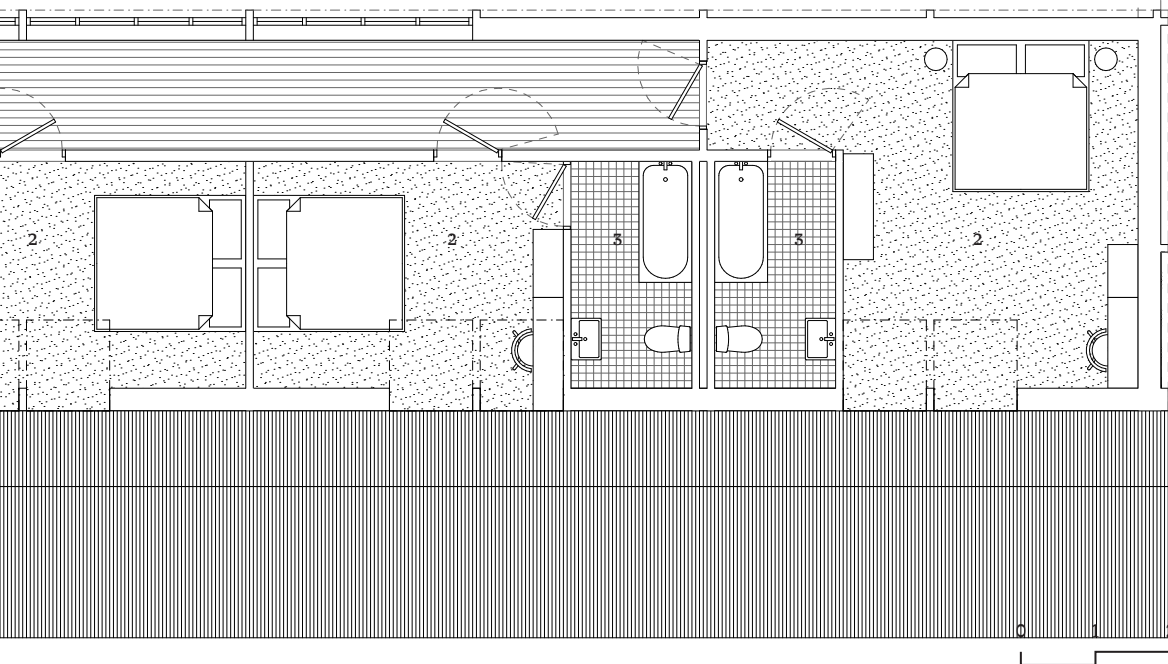

Ovanvåning, BYGGNAD B
1:100

Fig. 73.

- 1 Gym
- 2 Hotellrum
- 3 WC
- 4 Tekniskt utrymme

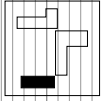
Mitt förslag

Byggnad B

Den här byggnaden är tredelad i funktion och inrymmer omklädningsrum, gym, båtreparation och hotellrum. Bygganden har två huvudentréer, en från norra torget och en från södra torget. Vid entrén från norra torget finns en liten reception som kan användas vid behov. Rakt fram leder en trappa till hotellrummen på ovanvåningen. Till vänster i bottenplan finns omklädningsrum främst riktade till de som är på platsen för att ro, paddla och använda gymmet. På andra sidan omklädningsrummen leder en trappa till övervåningen där gymmet finns. I omklädnings och gym-delen ges alltså två zoner, en med ytterkläder och smutsiga skor, och en inomhuszon. Gymmet på ovanvåningen är tillräckligt stort för att fungera för rodd och kanotklubbens medlemmar, hotellgäster och besökare.

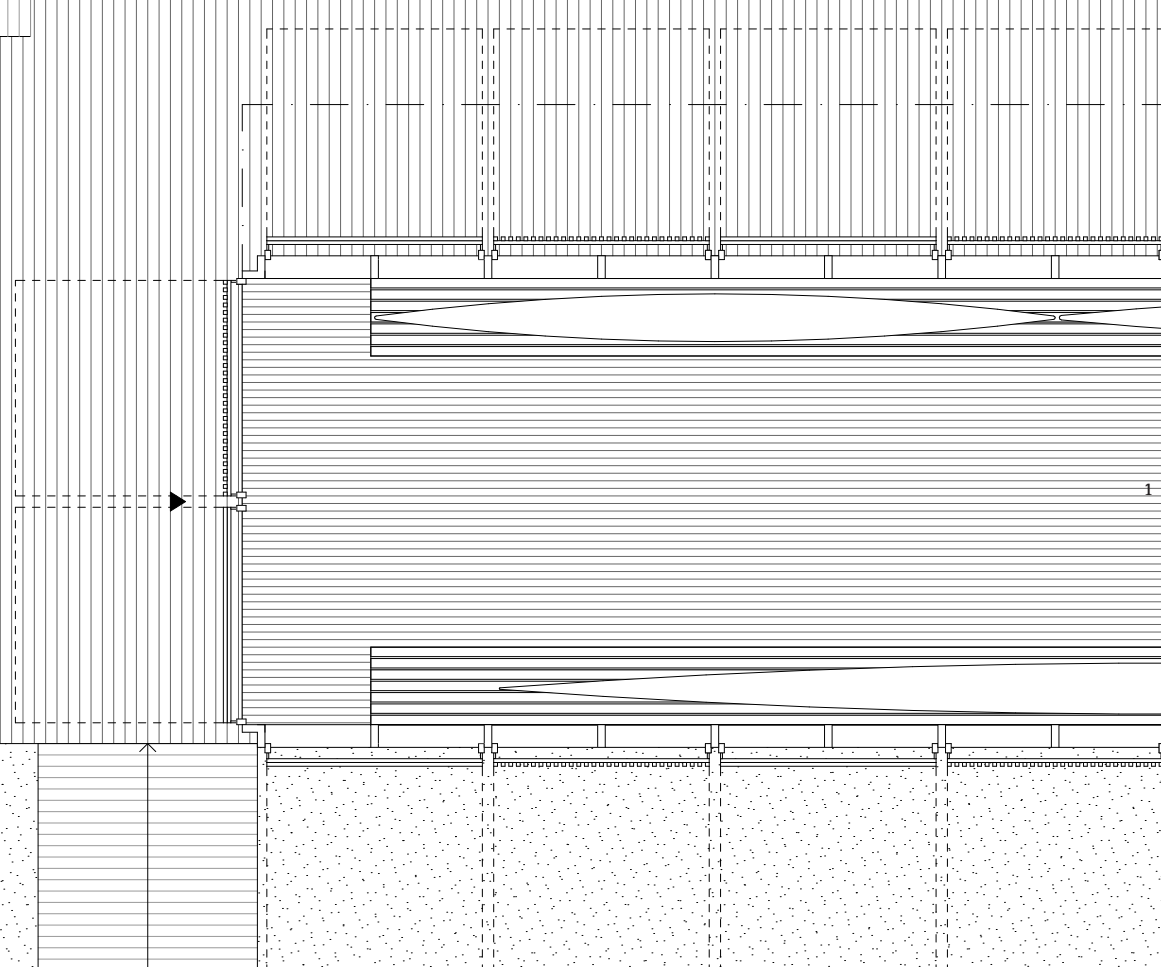
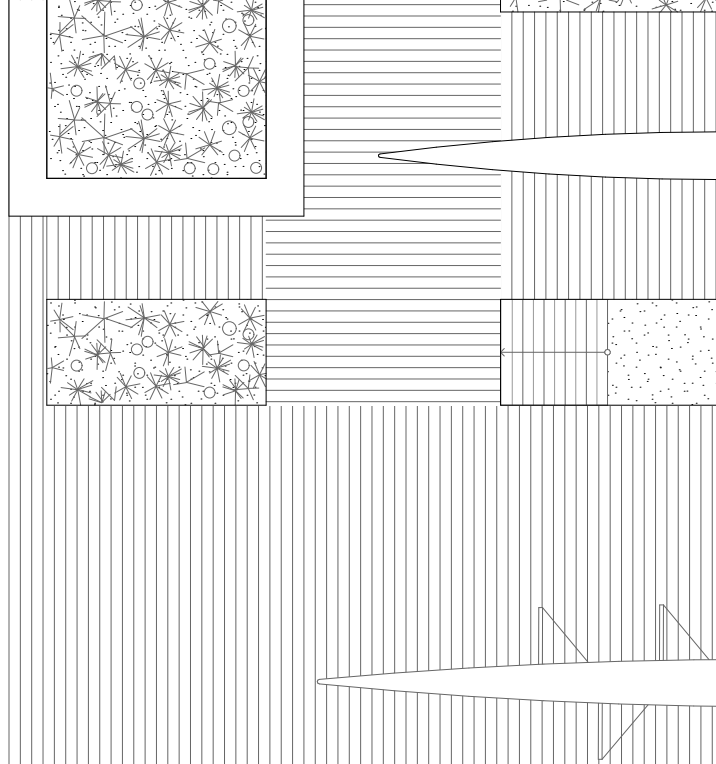
Byggnadens andra huvudentré nås från södra torget och leder till båtreparationen. Här finns ett avlångt, enkelt rum där även de längsta båtar får plats, samt toalett och god tillgång till de verktyg som kan behövas. Båtreparationens västra sida kan öppnas upp mot gårdsrummet och vattnet för att verka inbjudande och åskådliggöra vad som pågår.

Hotellrummen i denna byggnad har takfönster som vetter mot vattnet och en ordentlig kant inuti vilka gör att de fungerar på ungefär samma sätt som franska balkonger, se fig. 77.

1

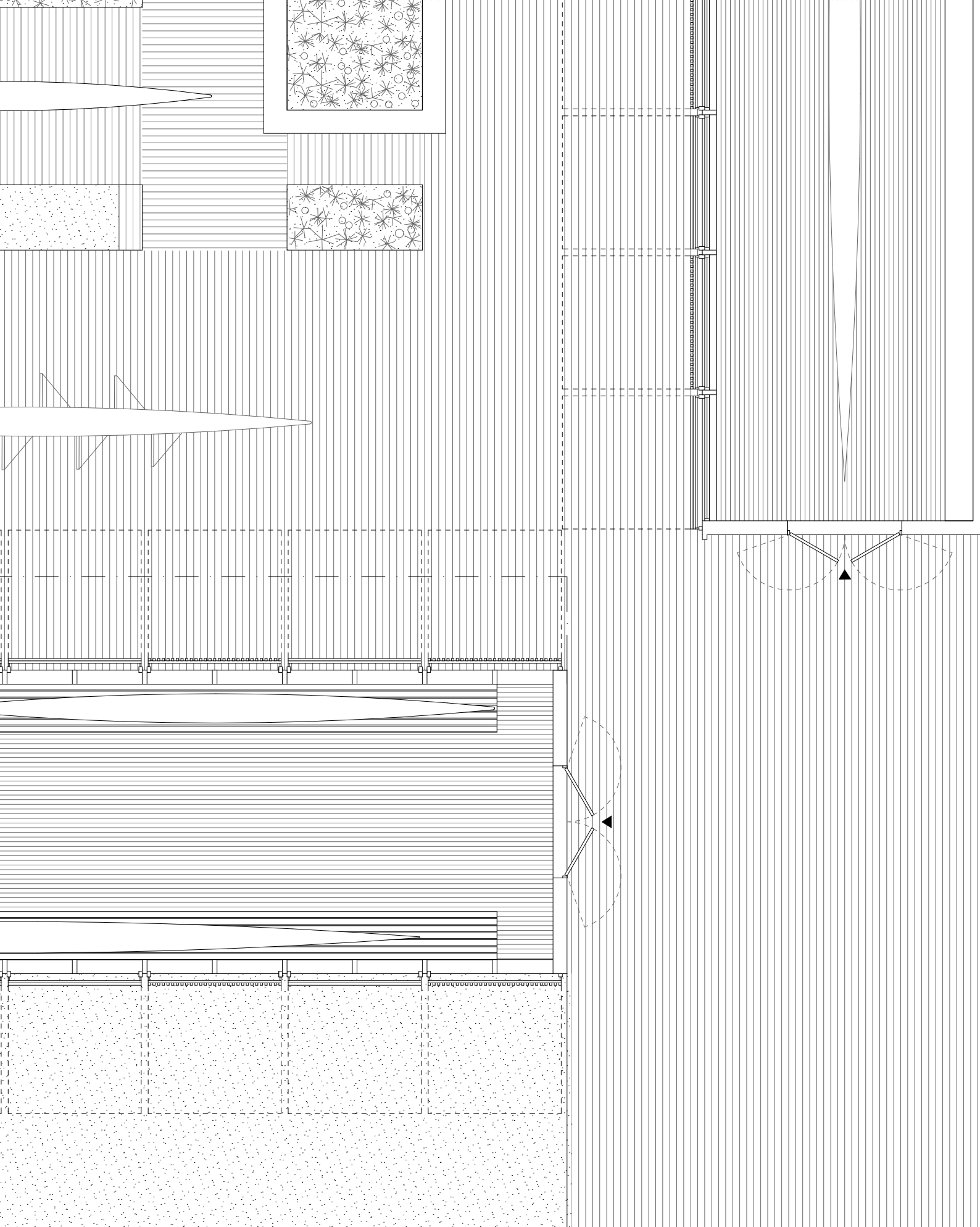
Båthus

Bottenplan, BYGGNAD C

1:100

Fig. 74.

0 1 2 5m

Mitt förslag

Byggnad C

Detta är områdets enklaste byggnad, men nog så viktig då den är det första som ses från promenadstråket. Byggnad C är helt enkelt ett båthus med en gavel mot vattnet för att enkelt kunna föra båtar från byggnaden och ner i ån. Ingångar finns från södra torget och i väster, mot vattnet. Byggnaden är invändigt enkel med hyllor för båtar och kanoter, samt förvaring för åror, paddlar, flytvästar och liknande.

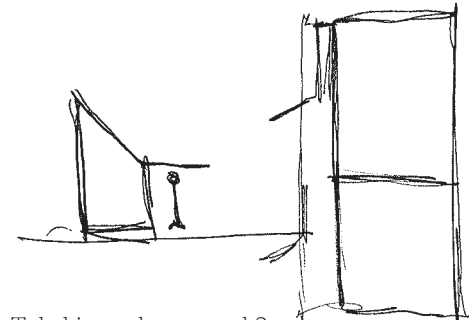
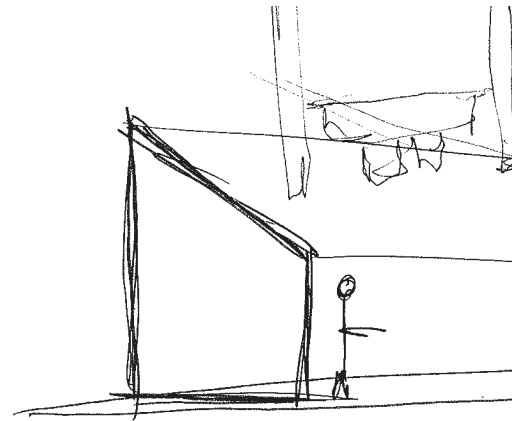
Byggnadens enkla typologi justeras något då fasader kan öppnas på samma sätt som båtreparationens västfasad.

Mitt förslag

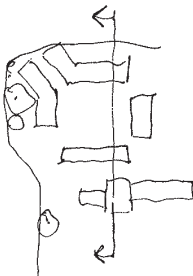
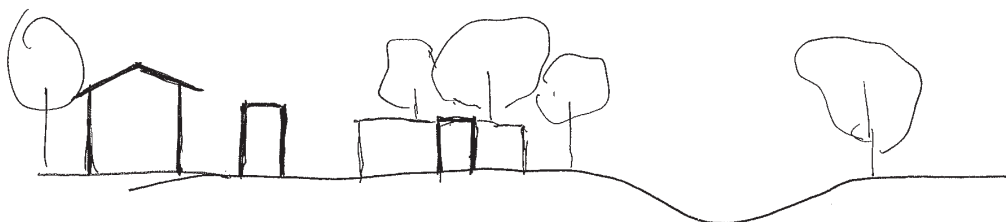
SEKTION Skissprocess

Skissprocessen har präglats av tankar på att "skala ner staden" i mötet med Vattenriket och på samma gång ge området en mänsklig skala. Elverket intill bidrar med en skala att förhålla sig till och båthuset ska enligt Neufert ha en minimihöjd på fyra meter. Skissandet har sedan tidiga skeden varit på träbyggnader och har pendlat mellan mer "konventionella" volymer och mer spexiga sådana. Takutsprång som kan bidra med skuggspel har återkommit under processen och också följt med till det färdiga förslaget.

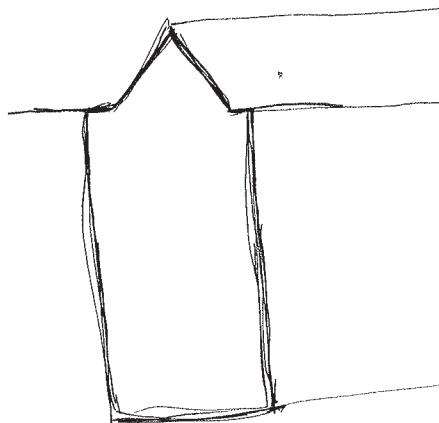
I slutändan landade förslaget någonstans mittemellan en konventionell volym och något mer experimentellt. Alla tre byggnader har tak som sluttar dramatiskt mot tomten vilket tar ner byggnadsskalan. Taken rätar sedan ut sig halvvägs genom volymen, vilket gör att hotellrum och gym ryms på ovanvåningar, samtidigt som byggnaderna slipper bli 200 meter höga.

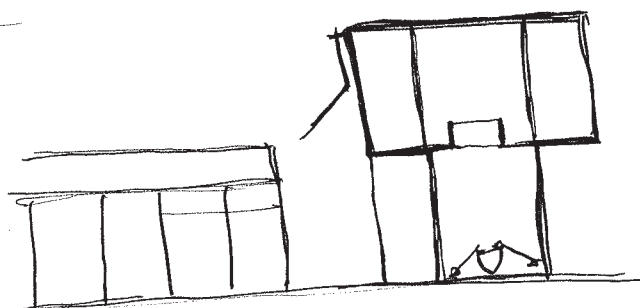
Takskisser, branta tak?
Keps?
Någon form av markis
som bildar tak?

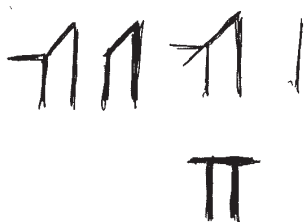
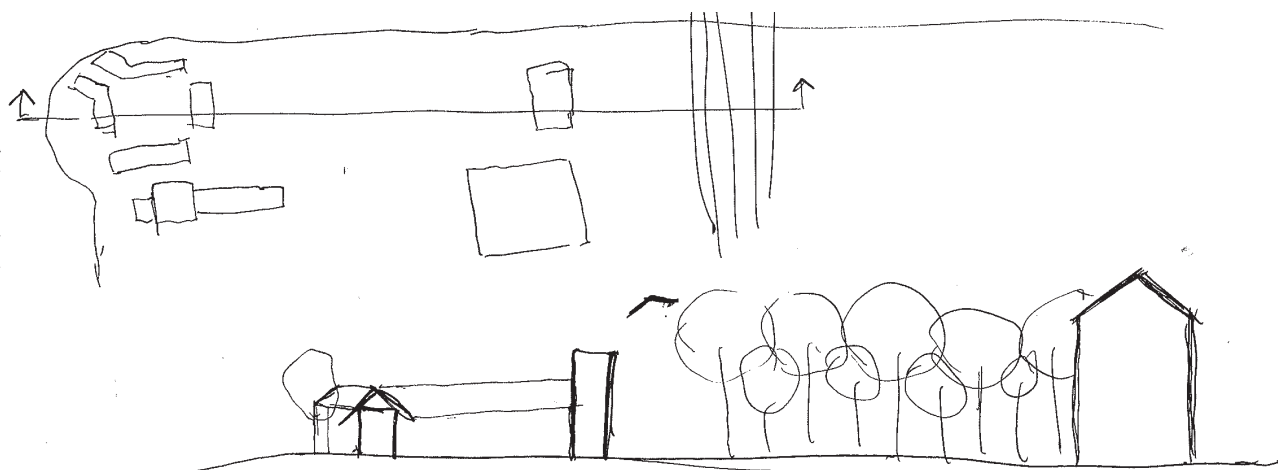
Skisser som provar hur byggnaderna ska förhålla sig till elverket och omkringliggande grönska

Skiss på volym med skarp taklutning och dubbla kepsar, som en hatt!

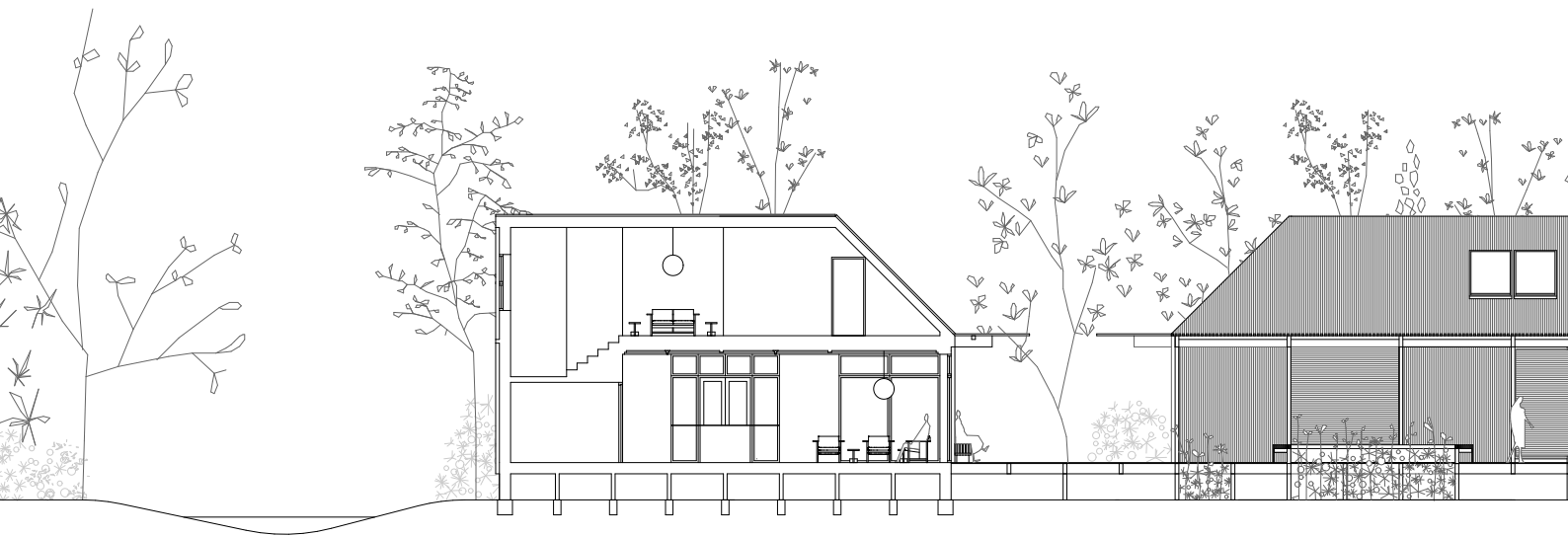

En ganska märklig skiss på en volym med överhäng och markistak

Kanske ska byggnaden närmast staden vara högre?

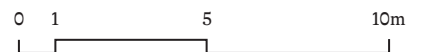
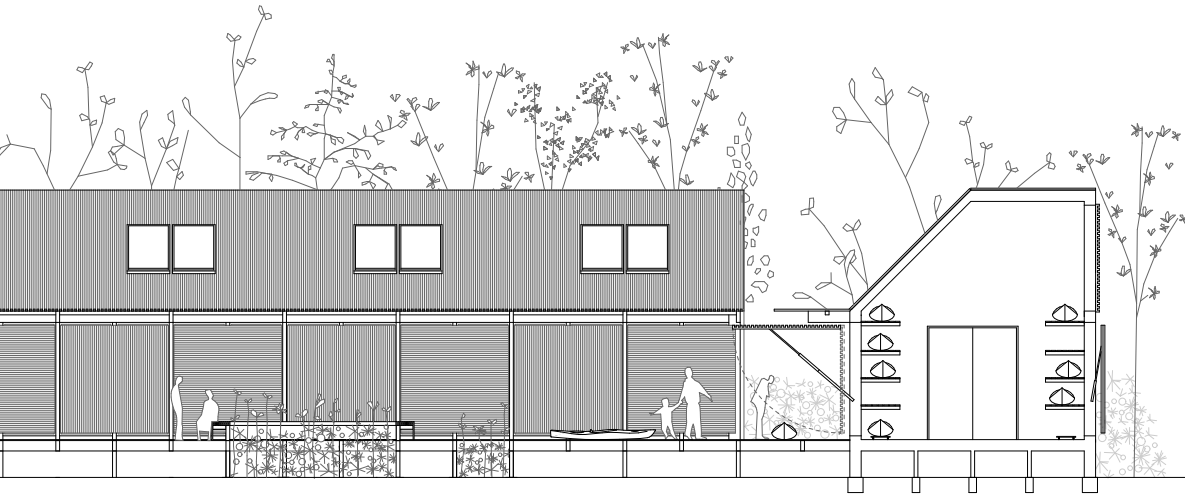
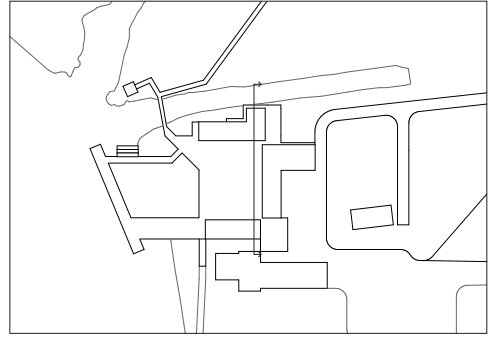
Fig. 75. Skisser.

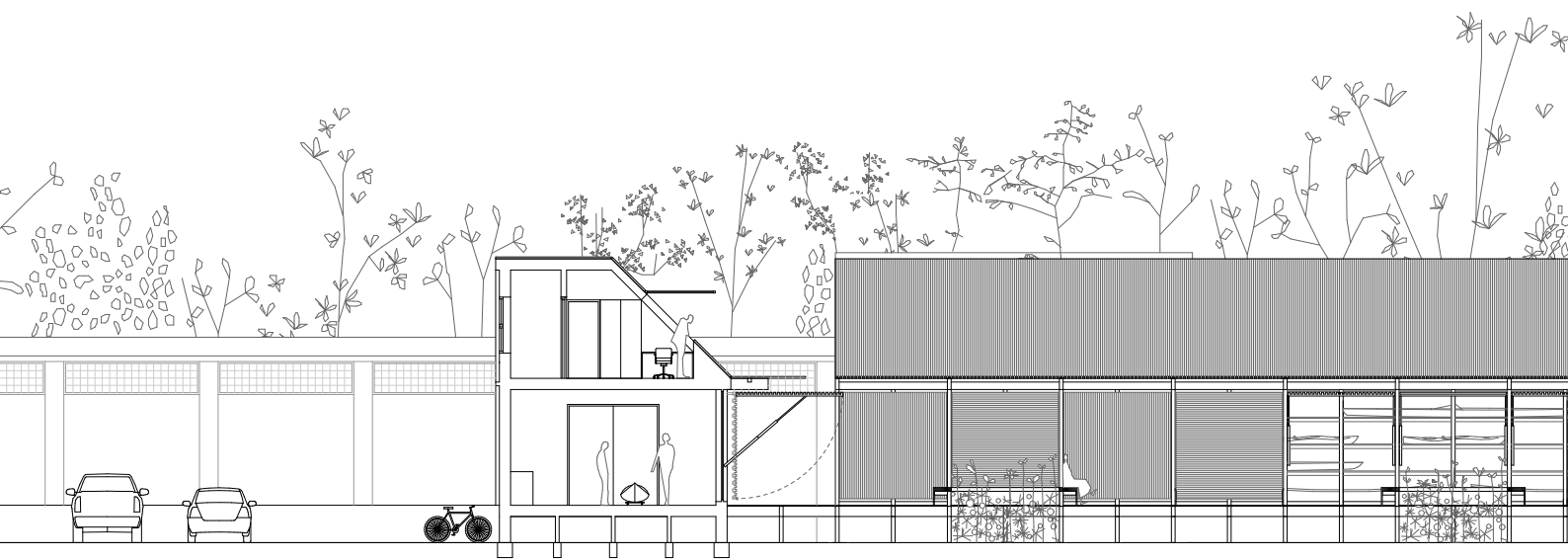

Sektion A-A

1:200

Fig. 76.

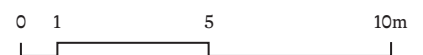
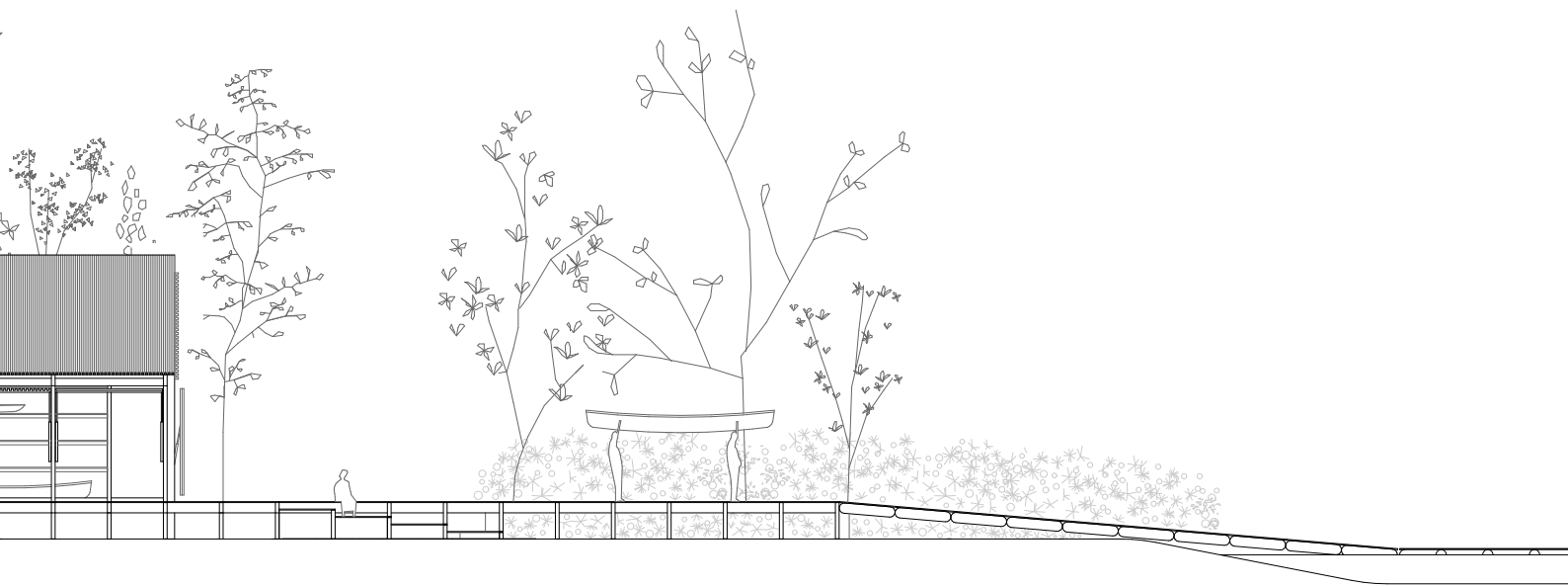
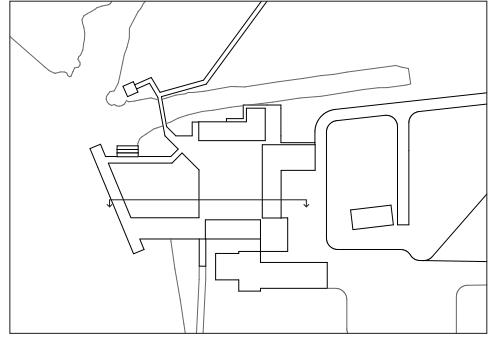

Sektion B-B

1:200

Fig. 77.

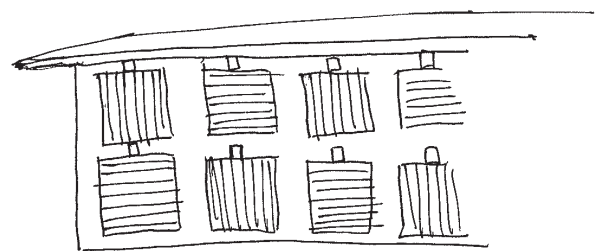
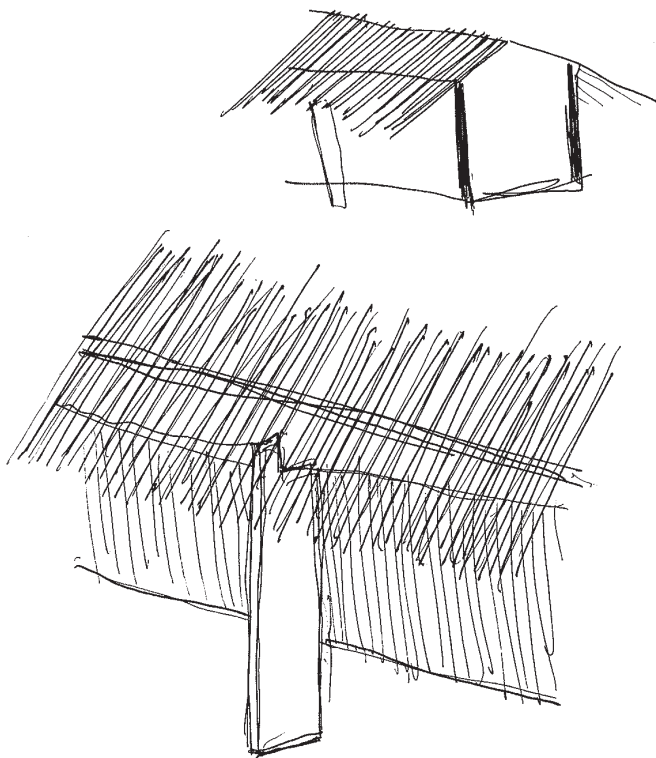
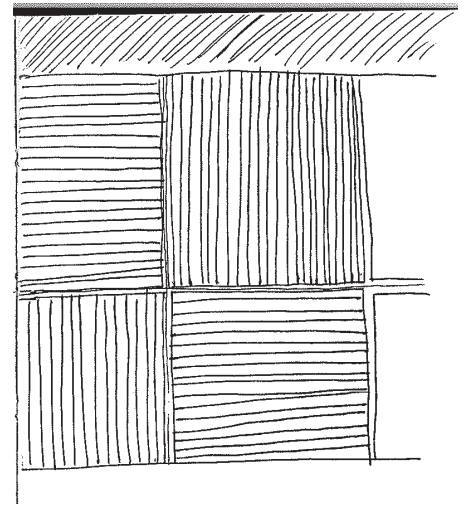

Mitt förslag

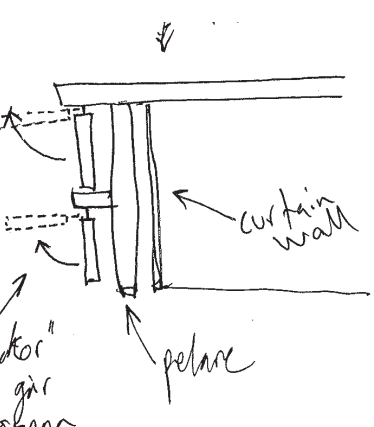
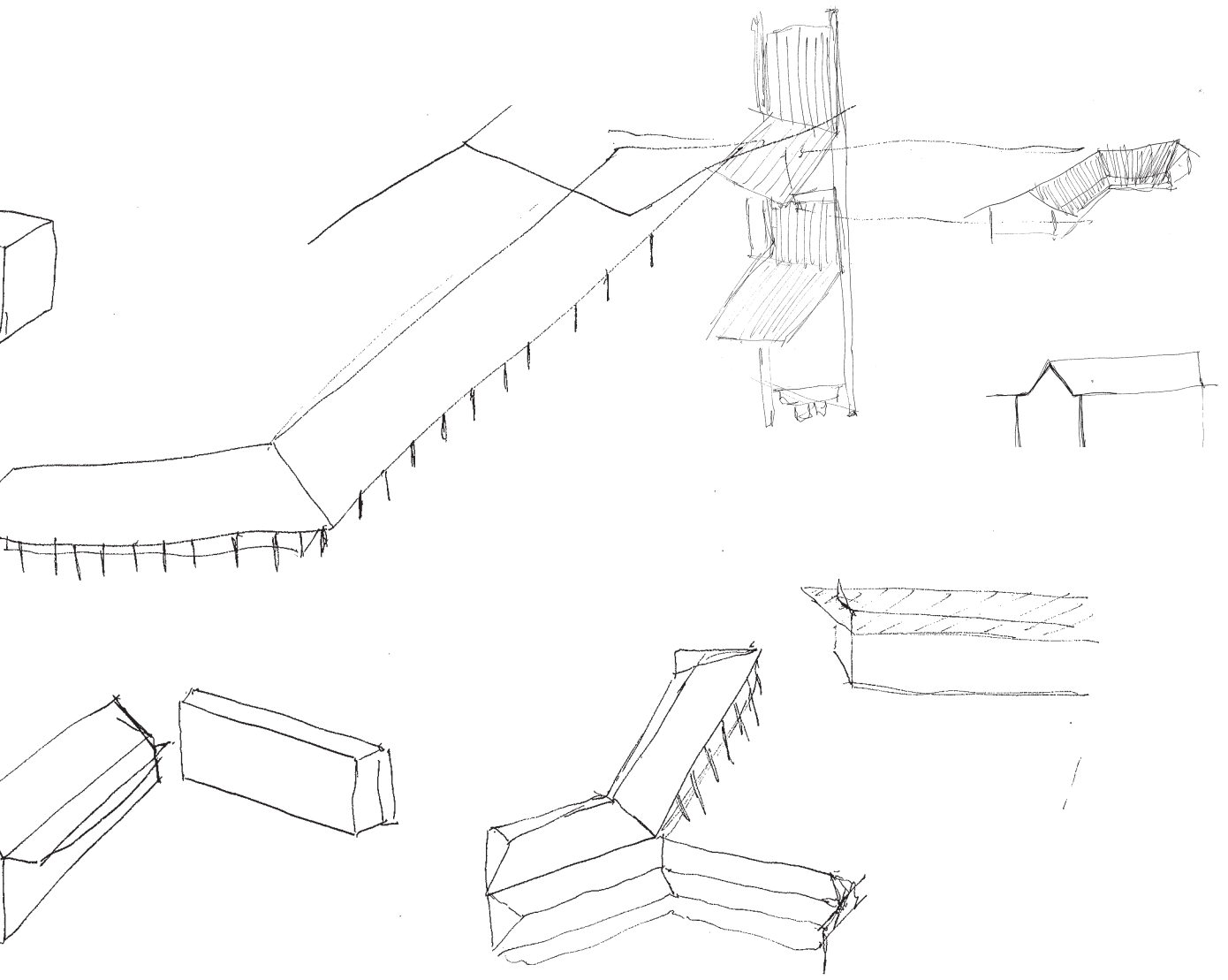
FASAD OCH UTTRYCK Skissprocess

Tomtens omkringliggande byggnader är som tidigare nämnt spretiga i uttryck och gav inget särskilt stadigt att greppa tag i i skissprocessen. Något många av byggnaderna trots allt hade gemensamt var att de på ett eller annat sätt var indelade i rutor. Elverket har pilastrar som delar av fasaderna, det närliggande korsvirkeshuset är... ett korsvirkeshus som per definition är indelat i mindre rutor, och även de närliggande industribyggnaderna från 1800-talet har pilastrar som delar in dem. I och med detta började jag skissa på en form av korsvirkeshus, fast helt i trä. Det tog då inte lång tid innan jag hörde talas om skiftesverkshus för första gången, och dessa fungerade sedan som vidare inspiration.

Byggnadernas strikta, ortogonala volymer blir lekfullare med mönster som i fasad bildas av smala träribbor som ömsom är horisontella och ömsom vertikala. Uttrycket förändras över dagen, med solens gång, med hjälp av takutsprånget som silar ljus och skuggor. Dessa smala träribbor fortsätter upp på taket och ger byggnaderna ett samlat uttryck. Byggnaderna är tänkta som tjärade, alternativt brända eller svartlaserade.

bärförvaring
/reparation

bärande struktur
stämpa

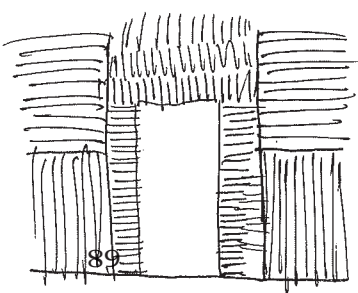
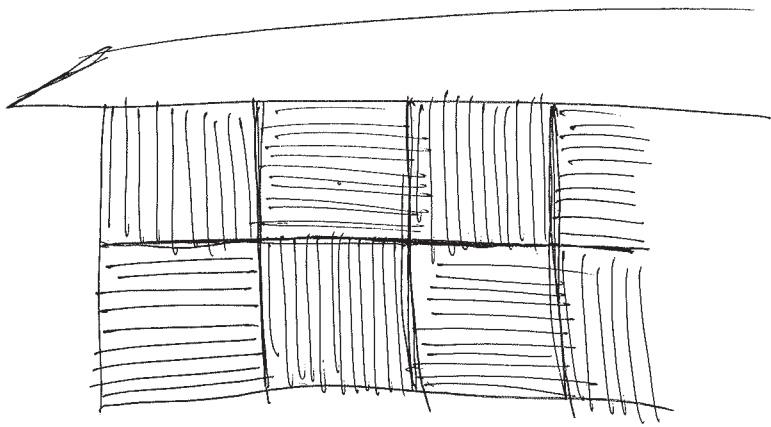
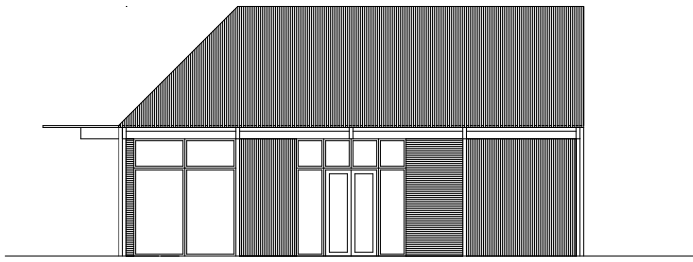
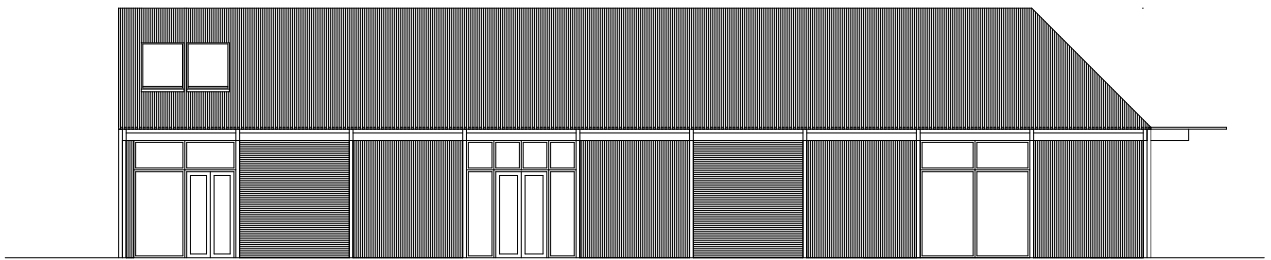

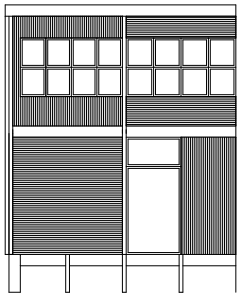
Fig. 78. Skisser.

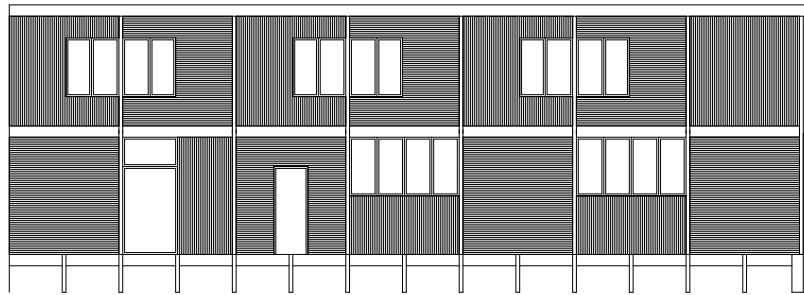
Fasad mot öster

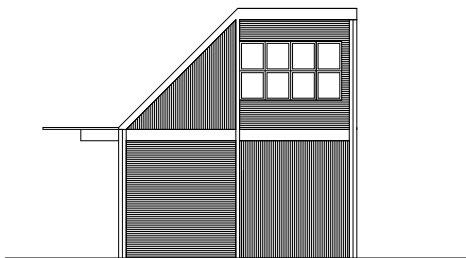
Fasad mot söder

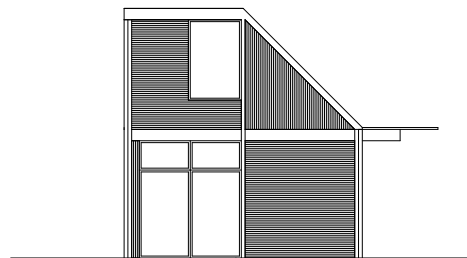
Fasad mot väst

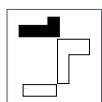
Fasad mot norr

Gavel mot norr

Gavel mot väst

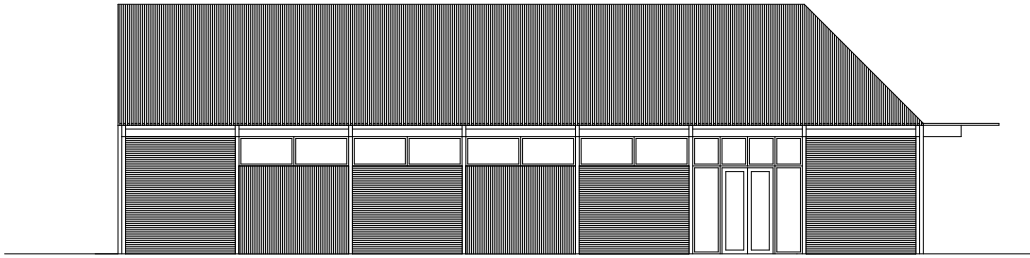

Fasader, BYGGNAD A

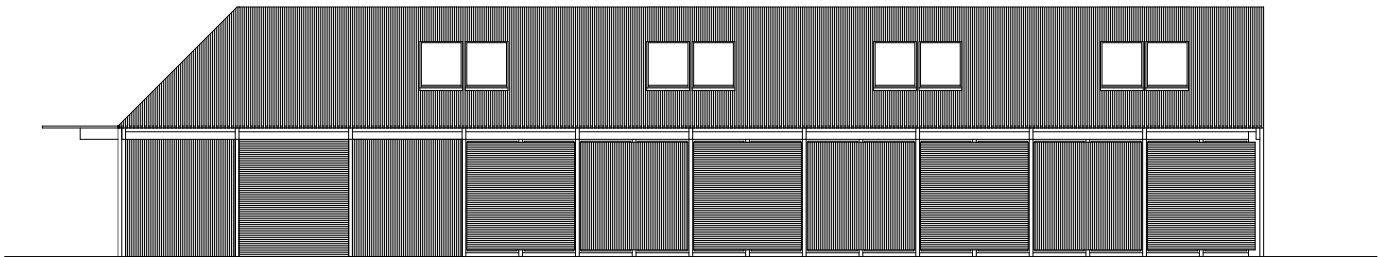
1:200

Fig. 79.

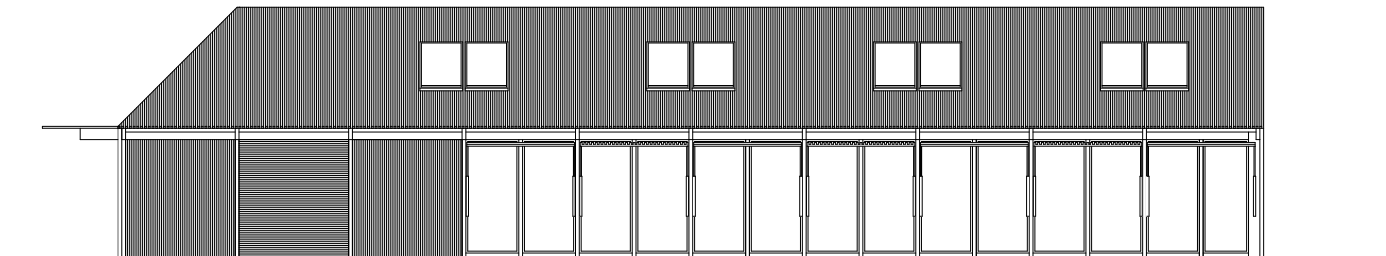

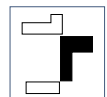
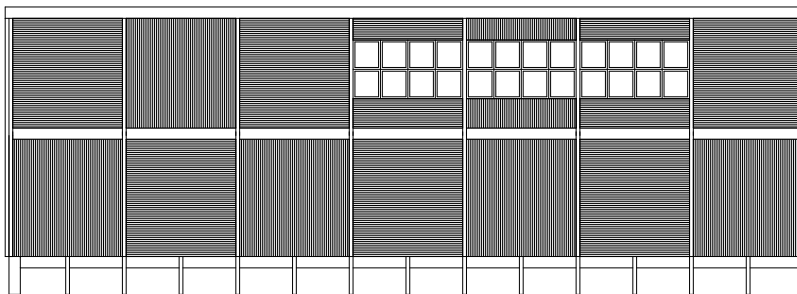
Fasad mot norr

Fasad mot väst, stängd och öppen

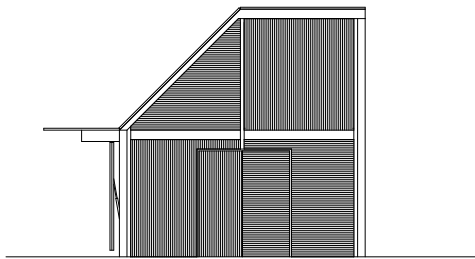
Fasad mot öst

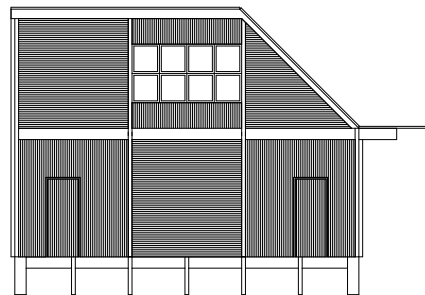
Fasader, BYGGNAD B

1:200

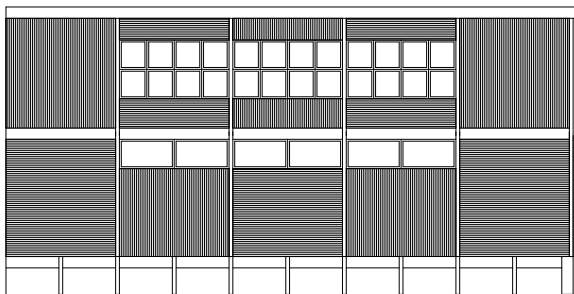
Fig. 80.

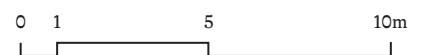
Gavel mot söder

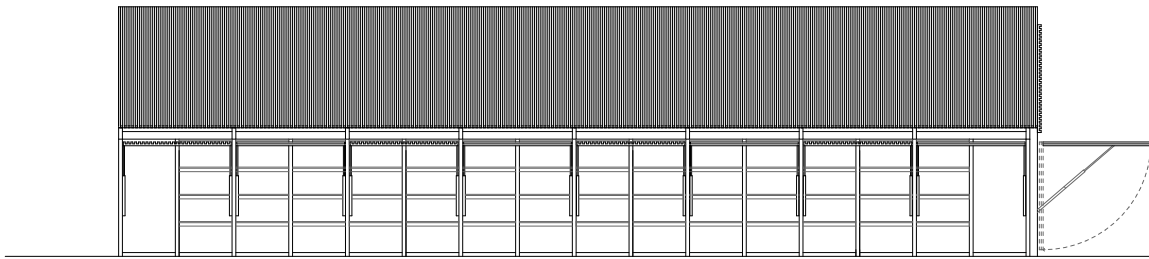
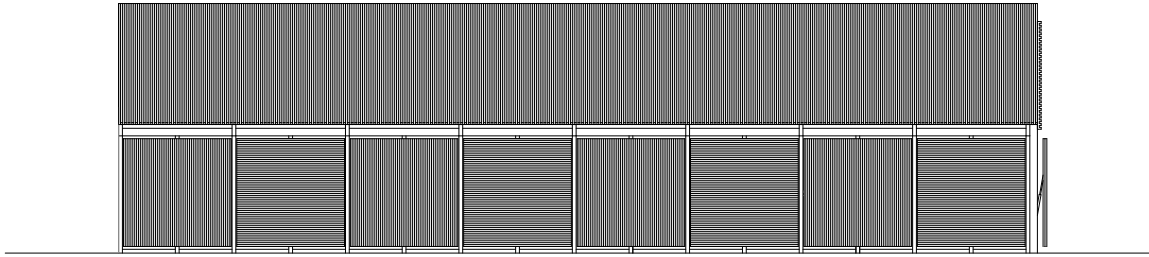

Gavel mot öster

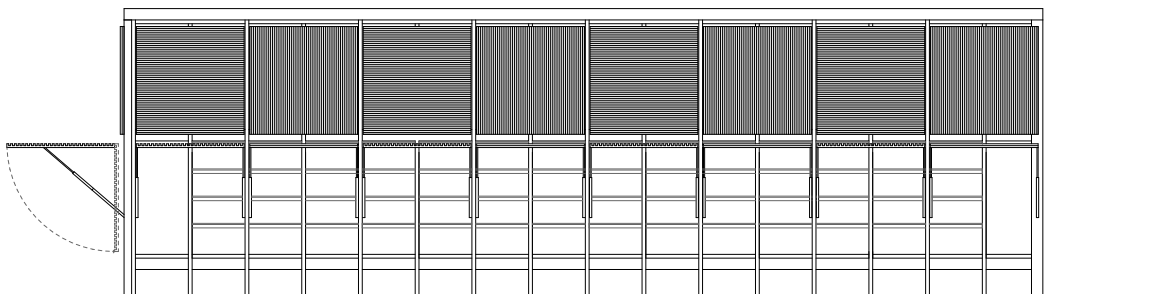
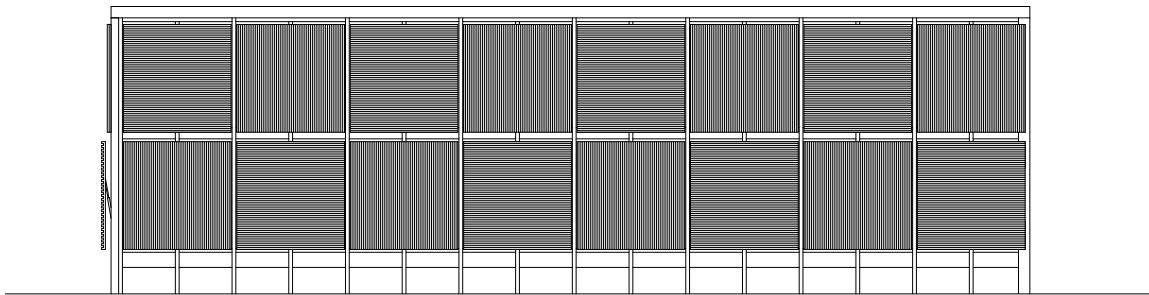

Fasad mot söder

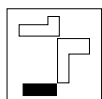

Fasad mot norr, stängd och öppen

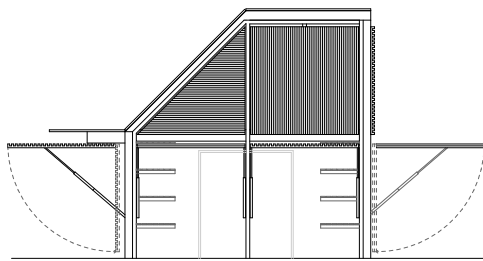
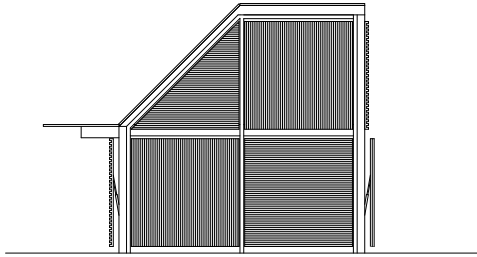

Fasad mot söder, stängd och öppen

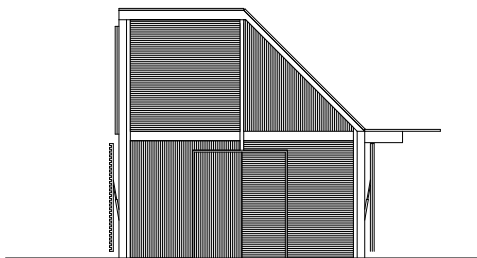

Fasader, BYGGNAD C
1:200

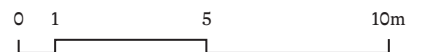
Fig. 81.

Gavel mot väst, stängd och öppen

Gavel mot öst

Mitt förslag

MODELL 1:20

Byggnadernas fönstersättning följer det mönster som sätts av fasadernas indelning och är mer representativ in mot området, medan rummens funktion får styra mer åt baksidorna, till exempel i hotellrum, gym och korridorer. De publika huvudentréerna har något större visuell tyngd och är ordentligt uppglasade med ambitionen att verka inbjudande. Stora glaspartier finns även i publika ytor som kafé och lobby, vilka vetter mot Vattenriket och mot gården.

Delar av BYGGNAD B och BYGGNAD Cs fasader är öppningsbara, som stora fönsterluckor, vilket gör att uttrycket kan gå från stängt till öppet. I BYGGNAD B är det reparationsdelen som är öppningsbar och i BYGGNAD C är hela nedervåningen åt öst, syd och väst öppningsbar medan övervåningen är stängd. Vill man jazzta till uttrycket ytterligare kan dessa såklart ställas i olika lägen.

Fig. 82. Modell i balsa, skala 1:20. Utsnitt ur båthuset.

Fig. 83. Modell i balsa, skala 1:20. Utsnitt ur båthuset.

Mitt förslag

FASAD OCH UTTRYCK Visualiseringar

Fig. 84. Vy mot båthuset.

Fig. 85. Vy mot Helge Å.

Mitt förslag

FASAD OCH UTTRYCK Visualiseringar

Fig. 86. Vy mot kafé.

Fig. 87. Vy från kafé mot Helge Å.

Slutreflektion

Projektet är såklart präglat av de tankar jag började med – att vilja rita en idrottsbyggnad. Om projektet istället börjat med att jag hittat tomten och utvecklat projektet utifrån den hade både program och projekt sannolikt blivit annorlunda. I verkligheten är förmodligen projektet, tyvärr, för litet för platsen. Platsen har helt enkelt för många goda kvaliteter och jag hade blivit väldigt förvånad om det som i framtiden händer på tomten är något annat än ett flerbostadshus med många våningar, alternativt ett kontorshus.

I projektet har mycket tid gått åt till att ta sig an tomten. Alltså skissande i en lite större skala. Slutresultatet präglas av detta och vissa lösningar i byggnadsskalan har inte landat helt, till exempel i hotellrumsdelarna och dess långa korridorer. Det hjälps inte heller av att programmet över tid blev något spretigt. I efterhand hade jag gärna gått in på byggnadsskala tidigare och fått mer växelverkan mellan byggnad och tomt, speciellt då det är i den skalan jag har mina främsta intressen. Kanske hade programmet också kunnat förenklas.

Under examensarbetets presentation dök frågor om hierarkin mellan byggnaderna upp. Då det i första hand är en rodd och kanotklubb bör i min mening de funktioner som relaterar till detta stå högst i hierarkin. Jag har försökt hålla områdets uttryck samlat och "förhöja" båthuset och båtreparationen genom de öppningsbara fasadpanelerna, men det är möjligt att hierarkin byggnaderna emellan hade kunnat förstärkas särskilt när fasadpanelerna är stängda.

I och med att det är ett påhittat projekt utan beställare har resultatet också reflekterat detta i både positiv och negativ bemärkelse. Negativ i den mån att utan en beställare med budget att brottas med är det saker som inte tas lika många vändor som annars. Svårt att "tänka utanför boxen" när det inte finns någon box, så att säga. På den positiva sidan har jag däremot kunnat ta gestaltningen flera steg längre än vad som förmodligen varit möjligt annars. Till exempel i båthuset, vilket normalt sett är en ganska enkel byggnadstyp men som i mitt projekt fått en ganska utvecklad gestaltning genom bland

annat de öppningsbara fasadpanelerna. Slutresultatet och projektets ställningstaganden är om än inte helt verklighetsförankrade fortfarande relevanta i min mening. Vart om inte i skolan hör ett något drömmande projekt hemma? I det kommande arbetslivet kommer förmodligen de vilda projekten bli mer sällsynta och jag är därför glad att jag tog chansen att sväva ut något.

Källförteckning

Kristianstad Kommun. 2019a. *Heliga Trefaldighetskyrkan - Kristianstad 4:18*. <https://www.kristianstad.se/sv/bygga-bo-och-miljo/bygga-nytt-andra-eller-riva/kulturhistoriska-byggnader-kulturmiljoer/gamla-kristianstad-och-ahus/heliga-trefaldighetskyrkan---kristianstad-418> (Hämtad 2022-01-07).

Kristianstad Kommun. 2019b. *Tivoliparken - Kristianstad 4:21 och 4:22*. <https://www.kristianstad.se/sv/bygga-bo-och-miljo/bygga-nytt-andra-eller-riva/kulturhistoriska-byggnader-kulturmiljoer/gamla-kristianstad-och-ahus/tivoliparken---kristianstad-421-och-422/> (Hämtad 2022-02-14).

Kristianstad Kommun. 2021a. *Lokalhistoria*. <https://www.kristianstad.se/en/culture-and-leisure/arkiv-och-slaktforskning/lokalhistoria/> (Hämtad 2022-01-07).

Kristianstad Kommun. 2021b. *Historia*. <https://www.kristianstad.se/sv/uppleva-och-gora/kultur/teatern-tivoliscenen/historia/> (Hämtad 2022-01-07).

Kristianstad Kommun. 2021c. *Staden under 1800-talet*. <https://www.kristianstad.se/en/culture-and-leisure/arkiv-och-slaktforskning/lokalhistoria/staden-under-1800-talet/> (Hämtad 2022-01-07).

Kristianstad Stadsbyggnadskontor. 2012. *Detaljplan 4:48*. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/detaljplaner/> (Hämtad 2021-09-10).

Kristianstad Stadsbyggnadskontor. 2009. *Fördjupad översiktsplan för staden Kristianstad 2009*. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/fordjupad-oversiktsplan-kristianstad/> (Hämtad 2021-09-10).

Kristianstad Stadsbyggnadskontor. 2021. *Förstudie för Barbackaområdet*. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/forstudie-for-barbackaområdet/> (Hämtad 2021-09-10).

Länsstyrelsen. U.å.. *Kristianstad station*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/byggnadsminnen/kristianstad-station.html> (Hämtad 2022-01-07).

Länsstyrelsen. U.å.. *Stora Kronohuset i Kristianstad*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/byggnadsminnen/stora-kronohuset-i-kristianstad.html> (Hämtad 2022-01-07).

Nationalencyklopedien. U.å.a. *Kristianstad*. [https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kristianstad-\(kommun-ingress\)](https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kristianstad-(kommun-ingress)) (Hämtad 2021-11-18).

Nationalencyklopedien. U.å.b. *Roddsport*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/rod sport> (Hämtad 2022-01-07).

SCB. 2021. *Folkmängd, topp 50*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/pong/tabell-och-diagram/topplistor-kommuner/folkmangd-topp-50/> (Hämtad 2021-09-14).

Svenska Roddförbundet. 2016. *Långfärds och motionsrodd*. <https://www.rodd.se/Grenar/Langfardsochmotionsrodd/> (Hämtad 2021-10-26).

Svenska Roddförbundet. 2018. *Hitta förening*. <https://www.rodd.se/hittaforening/> (Hämtad 2021-10-26).

Vattenriket. U.å.. *Besökscentrum naturum*. <https://vattenriket.kristianstad.se/biosfaromrade/naturum/> (Hämtad 2022-01-07).

Källförteckning

Vilan. 2019. Roddklubben som försvann. *<http://www.vilan.org/roddklubben/roddklubbensomforsvann2.pdf>* (Hämtad 2021-09-14).

Bildkällor

Fig. 1. Författarens illustration.

Fig. 2. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Illustration]. Vattenriket. <https://vattenriket.kristianstad.se/sjoar-och-vattendrag/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 3. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. Unesco. <https://unesco.se/kristianstads-vattenrike/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 4, 16-17. Kristianstads Stadsbyggnadskontor. 2021. *Förstudie för Barbackaområdet* [Fotografi]. Kristianstads Kommun [online]. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/forstudie-for-barbackaområdet/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 5-6. Författarens illustration.

Fig. 7. Ainali, Jan. 2016. *Heliga Trefaldighets Kyrka, Kristianstad* [Fotografi]. Wikipedia. https://sv.m.wikipedia.org/wiki/Fil:Heliga_Trefaldighets_kyrka,_Kristianstad_20160411.jpg (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 8. Castor, David. 2011. *Kristianstad central 2* [Fotografi]. Wikimedia. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kristianstad_central_2.jpg (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 9. Nilsson, Rosandra. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. Greater Copenhagen. <https://greater-copenhagen.net/stora-kronohuset/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 10. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. http://gantrack5.com/t/v/4_MDQzOTg2MjkxODE= (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 11. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. Vattenriket. <https://vattenriket.kristianstad.se/other-languages/english/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 12-13. Författarens illustration.

Fig. 14. Kristianstads Stadsbyggnadskontor. 2009. *Fördjupad översiktsplan för staden Kristianstad 2009* [Fotografi]. Kristianstads Kommun [online]. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/fordjupad-oversiktsplan-kristianstad/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 15. Kristianstads Stadsbyggnadskontor. 2013. *Översiktsplan 2013* [Fotografi]. Kristianstads Kommun [online]. <https://www.kristianstad.se/en/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/oversiktsplan-2013/> (Hämtad 2022-01-09)

Fig. 18-20. Författarens illustration.

Fig. 21-25. Författarens fotografier.

Fig. 26. Författarens illustration.

Fig. 27-31. Författarens fotografier.

Fig. 32. Författarens illustration.

Fig. 33-37. Författarens fotografier.

Fig. 38. Författarens illustration.

Fig. 39-43. Författarens fotografier.

Fig. 44. The Master of the Aeneid. u.å.. *Plaque with Naval Games in Honor of Anchises* [Fotografi]. Wikimedia. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Plaque_with_Naval_Games_in_Honor_of_Anchises_LACMA_51.13.2.jpg (Hämtad 2021-09-19)

Fig. 45. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. Digitalt Museum. <https://digitaltmuseum.se/021017993882/rodd-i-slu> (Hämtad 2021-09-19)

Fig. 46-47. AART. 2020. *Danmarks Rostadion* [Illustrationer]. <https://aart.dk/projekter/danmarks->

rostadion (Hämtad 2021-09-20)

Fig. 48-49. Shengliang, Su. 2017. *Deep Dive Rowing Club* [Fotografier]. Divisare. <https://divisare.com/projects/392199-scenic-architecture-deep-dive-rowing-club> (Hämtad 2021-09-20)

Fig. 50. Okänd. u.å.. *Stockholms Roddförening* [Fotografi]. St Petri Kyrka. <http://www.sanktpetrikyrka.se/English/lewerentz%20works.htm> (Hämtad 2021-09-20)

Fig. 51-52. Okänd. 2004. *Det Maritime Ungdomshus* [Fotografier]. Archdaily. <https://www.archdaily.com/11232/maritime-youth-house-plot> (Hämtad 2021-09-20)

Fig. 53. Kane, Nick. 2014. *Hampshire Fishing Hut* [Fotografi]. Dezeen. <https://www.dezeen.com/2015/11/28/niall-mclaughlin-hampshire-wooden-fishing-hut-shutters-england/> (Hämtad 2021-10-07)

Fig. 54. Okänd. u.å.. *Ouarzazate Teaching Faculty* [Fotografi]. Hidden Architecture. <http://hiddenarchitecture.net/ouarzazate-teaching-faculty/> (Hämtad 2021-10-07)

Fig. 55. Van Damme, Koen. 2014. *TR Residence* [Fotografi]. Divisare. <https://divisare.com/projects/311932-vincent-van-duysen-koen-van-damme-tr-residence> (Hämtad 2021-10-07)

Fig. 56. Okänd. u.å.. *Utan titel* [Fotografi]. Instagram. https://www.instagram.com/p/CJv2cXuM_bR/ (Hämtad 2021-10-07)

Fig. 57. Evans, Walker. u.å.. *Santa Monica, California* [Fotografi]. Mutual Art. <https://www.mutualart.com/Artwork/-SANTA-MONICA--CALIFORNIA-/F2E0A6AC3406EA3F> (Hämtad 2021-10-07)

Fig. 58-68. Författarens illustration.

Fig. 69. Författarens fotografi.

Fig. 70-81. Författarens illustration.

Fig. 82-83. Författarens fotografi.

Fig. 84-87. Författarens illustration.

